

Mam świadomość, że wyróżnienia zobowiązują

Z dr hab. inż. Krystyną Macek-Kamińską, prof. PO, prodziekanem ds. studenckich Wydziału Elektrotechniki i Automatyki, laureatką nagrody „Żar Serca”, rozmawia Krystyna Duda

– „Żar Serca” to nagroda, którą odebrała Pani podczas ostatnich Dni Xaverianum, jak swoje powinności wobec studentów, środowiska Pani rozumie, czy to tylko serce, czy jeszcze coś więcej?

– To, że znalazłam się wśród laureatów nagrody „Żar Serca” przede wszystkim ogromnie mnie zaskoczyło. Dopiero później dotarło do mnie, że ta nagroda jest dla mnie wielkim wyróżnieniem i cennym podsumowaniem mojej ponad 20-letniej pracy na rzecz społeczności studenckiej. Mam także świadomość, że w pracy jako prodziekan odpowiedzialny za sprawy studenckie, nie mogę kierować się „tylko sercem” – muszę, niestety, podejmować także trudne decyzje, często wbrew „sercu”, ale zgodnie z obowiązującym regulaminem. Staram się jednak zawsze znaleźć czas na rozmowę, szczególnie wtedy, gdy moja decyzja może być niekorzystna dla studenta i razem przedyskutować różne możliwości rozwiązania kłopotliwych sytuacji.

– **Przyznanie nagrody przynosi więcej radości, czy poczucia, że honory bardziej zobowiązują?**

Mam także świadomość, że w pracy jako prodziekan odpowiedzialny za sprawy studenckie, nie mogę kierować się „tylko sercem” – muszę, niestety, podejmować także trudne decyzje, często wbrew „sercu”, ale zgodnie z obowiązującym regulaminem.

– Oczywiście, że takie wyróżnienie zobowiązuje. Jak wspomniałam, odebrałam to jako podsumowanie moich dotychczasowych działań, lecz moja praca nadal będzie trwać i wciąż będą kolejne sprawy do rozwiązania, i co ważne – poddawana ludzkiej ocenie.

– **Kiedy kilka lat temu rozmawialiśmy, była Pani krótko po habilitacji i należała do grupy najmłodszych wśród samodzielnych pracowników**

Najwięcej czasu poświęcam jednak na różnego rodzaju prace organizacyjne, jak przygotowywanie nowych planów i programów studiów. Mnóstwo czasu zabierają rozliczne działania wynikające z uzyskania akredytacji dla kierunku *elektrotechnika*, związane ze staraniami władz Wydziału w sprawie uzyskania akredytacji.

naukowych naszej Uczelni, co zmieniło się w Pani życiu zawodowym od tego czasu?

– Od tamtej rozmowy minęło niestety już sporo czasu. Był to okres bardzo intensywnej pracy zarówno w zakresie dydaktyki, jak i w obszarze nauki, a od czterech lat, odkąd pełnię funkcję prodziekana ds. studenckich, także pracy organizacyjnej. Jeśli chodzi o sprawy dotyczące obszaru dydaktyki, to bardzo intensywnie włączyłam się w proces edukacyjny na kierunku *informatyka*. W praktyce oznacza to przygotowanie nowych wykładów, opracowanie programów zajęć laboratoryjnych i projektowych. Przy tym wszystkim staram się także kontynuować pracę naukową. To z kolei oznacza prowadzenie badań, ale i wyjazdy na konferencje naukowe, przygotowywanie referatów i artykułów do publikacji. Sprawuję również opiekę naukową nad trzema doktorantami. Najwięcej czasu poświęcam jednak na różnego rodzaju prace organizacyjne, jak przygotowywanie nowych planów i programów studiów. Mnóstwo czasu zabierają rozliczne działania wynikające

z uzyskania akredytacji dla kierunku *elektrotechnika*, związane ze staraniami władz Wydziału w sprawie uzyskania akredytacji. Dla kierunku *elektrotechnika* uzyskaliśmy akredytację KAUT-u 13 listopada 2003 roku. Do końca 2003 roku musimy przygotować wniosek w sprawie akredytacji dla kierunku *informatyka*.

– **Nie jest chyba łatwo tak wykonywać liczne obowiązki zawodowe tak,**

że stają się one zauważalne w środowisku z życiem prywatnym, jaką receptę Pani stosuje?

– Parę lat temu – w okresie kiedy przygotowywałam swoją rozprawę habilitacyjną, było mi dużo trudniej wszystko pogodzić. Teraz moje dzieci są starsze i wymagają mniej uwagi, więc i czasu – starszy syn studiuje we Wrocławiu, młodszy uczęszcza do drugiej klasy licealnej, a córka w tym roku kończy gimnazjum. Zawsze mogłam liczyć na wszechstronną pomoc męża, który wspiera mnie jako informatyk w pracy naukowej, a także pomaga w codziennych obowiązkach domowych. To jest bardzo ważne.

– **Jakim zajęciom oddaje się Pani z ochotą, gdy kończą się obowiązki zawodowe?**

– Lubię aktywnie wypoczywać, najlepiej w górach i to bez względu na porę roku, zarówno latem jak i zimą. Bardzo często w dni wolne od pracy udajemy się całą rodziną, a nieraz do towarzystwa przyjaciół, do Czech w okolice Pradziada, gdzie praktycznie mamy przeddeptane wszystkie trasy turystyczne. Natomiast w domu lubię coś zmieniać i przygotowywać specjalne okazje. Codzienne porządki i obowiązki domowe mało mnie pociągają.

– **Dziękuję za rozmowę.**

Z KALENDARZA REKTORÓW

■ Prorektor ds. nauki, prof. **Jerzy Skubis** był uczestnikiem dyskusji panelowej na temat roli duszpasterstwa akademickiego w dzisiejszym świecie, odbywającej się w ramach obchodów X Dni Xaverianum (25 listopada br.)

■ W tym samym dniu rektor, prof. **Piotr Wach** uczestniczył w Konferencji Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, której gospodarzem był prof. **Józef Musielok** – rektor Uniwersytetu Opolskiego.

■ W dniach 3–5 grudnia 2003 r. w Turawie odbyło się seminarium studenckich kół naukowych. Zorganizowane zostało z okazji 10-lecia kierunku *inżynieria środowiska* prowadzonego na Wydziale Mechanicznym PO. Prorektor prof. **Stanisław Witczak** uczestniczył w drugim dniu obrad seminarium.

■ 5 grudnia 2003 r. na zaproszenie Urzędu Marszałkowskiego przebywał w Opolu Wojciech Szewko – podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji. Robocze spotkanie odbyło się w Politechnice Opolskiej, a udział wzięli w nim: rektor Politechniki Opolskiej, prorektor ds. organizacyjnych, dr **Zygmunt Kasperski**, przedstawiciele władz diekańskich i pracownicy Wydziału Elektrotechniki i Automatyki, przewodniczący senackiej Komisji ds. Rozwoju Informatycznej Infrastruktury Uczelni, przedstawiciele Uczelnianego Ośrodka Informatycznego PO i UO oraz studenci. Celem spotkania było zaprezentowanie przez potencjalnych projektodawców funduszy strukturalnych w zakresie rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego ich koncepcji oraz określenie kierunków polityki rozwoju województwa w tym obszarze w najbliższych latach.

■ 6 grudnia br. rektor Piotr Wach uczestniczył w spotkaniu delegacji szefów misji dyplomatycznych akredytowanych w Polsce, którzy na zaproszenie wojewody opolskiego przez trzy dni gościli w naszym regionie.

■ 9 grudnia 2003 rektor przewodniczył kolegium z udziałem kierowników jednostek naukowo-dydaktycznych i przedstawicieli związków zawodowych. Tematem obrad kolegium był program grudniowe-

go posiedzenia Senatu PO oraz bieżące sprawy Uczelni.

■ Tego samego dnia, w Akademii Rolniczej we Wrocławiu obradowało Kolegium Prorektorów ds. Kształcenia i ds. Studenckich uczelni Wrocławia i Opola, w którym wziął udział prorektor S. Witczak. W programie kolegium wśród innych omówiono takie tematy jak matura 2005, suplement do dyplomu, informator środowiskowy dotyczący rekrutacji na rok akademicki 2004/2005 oraz przysposobienie obronne studentów.

■ 10 grudnia 2003 na zaproszenie marszałka województwa opolskiego **Ryszarda Galli**, rektor uczestniczył w naradzie mającej na celu powołanie regionalnego komitetu sterującego ds. rozwoju regionu. Komitet ten będzie uczestniczył w programowaniu i wdrażaniu na poziomie województwa projektów realizowanych w ramach wszystkich programów operacyjnych wchodzących w zakres Narodowego Planu Rozwoju.

■ 11–12 grudnia 2003 rektor uczestniczył w kolejnych obradach Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych w Krakowie.

■ Prorektor ds. studenckich Stanisław Witczak wziął udział w uroczystości rozdania dyplomów absolwentom Wydziału Elektrotechniki i Automatyki, jaka odbyła się 12 grudnia w auli Politechniki Opolskiej.

■ 15 grudnia br. na zaproszenie Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej w Warszawie prorektor S. Witczak wraz z mgr **Anną Boczar** – kierownikiem Działu Kadr i Spraw Socjalnych i pracownikiem działu **Beata Falek** uczestniczyli w konferencji poświęconej zasadom uznawalności w Polsce zagranicznych dokumentów o wykształceniu.

■ 16 grudnia 2003 rektor, prof. Wach był obecny na Konferencji Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, które odbyło się w Wyższym Seminarium Duchownym we Wrocławiu.

■ 17 grudnia 2003 rektor przewodniczył dziesiątemu w kadencji 2002–2005 posiedzeniu Senatu PO. Po części merytorycznej rektor zaprosił pracowników politechniki na *Spotkanie oplatkowe*. W sali, w której zebrali się pracownicy i władze uczelni płonęło światelko betlejemskie, przekazane poprzedniego dnia przez harcerzy z hufca z Głubczyc.

■ 19 grudnia 2003 rektor wziął udział w uroczystości nadania przez Politechnikę Wrocławską tytułu doktora honoris causa księdzu **Henrykowi** kardynałowi **Gulbinowiczowi**, metropolicie wrocławskiemu.

*Oprac. Elżbieta Czaja, Anna Drażek,
Ewa Przystajko, Dagmara Suchy*

KS. ARCYBISKUP PROF. DR HAB. ALFONS NOSSOL
*Wielki Kanclerz Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Opolskiego*

*serdecznie zaprasza
nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych
wyższych uczelni i instytutów w Opolu*

NA SPOTKANIE OPŁATKOWE I NOWOROCZNE

*które odbędzie się w auli Wydziału Teologicznego
(gmach Muzeum Diecezjalnego, ul. Kard. Kominka 1a)
w środę 7.01.2004 r. o godz. 17.00*

w imieniu organizatorów

ks. Marcin Worbs

ks. dr Marcin Worbs
Kapelan-duszpasterz nauczycieli akademickich

ks. prof. dr hab. Tadeusz Dola

ks. prof. dr hab. Tadeusz Dola
Dziekan Wydziału Teologicznego

Dziewiąte w kadencji posiedzenie Senatu Politechniki Opolskiej odbyło się 19 listopada br. według zaproponowanego przez rektora, prof. **Piotra Wacha** i zaakceptowanego przez obecnych porządku obrad, na który złożyły się następujące zagadnienia:

1. Sprawy organizacyjne:
 - 1.1. uchwalenie utworzenia na WZiIP nowych jednostek organizacyjnych:
 - Zakładu Kształcenia Ustawicznego
 - Zakładu Marketingu i Logistyki.
2. Sprawy osobowe:
 - 2.1. wyrażenie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w PO na stałe – prof. dr. hab. inż. **Leona Troniewskiego**
 - 2.2. wyrażenie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w PO na czas określony:
 - dr. hab. inż. **Włodzimierza Stanisławskiego** (WEiA)
 - dr. hab. **Sergieja Kaima** (WEiA)
 - dr. hab. inż. **Lechosława Grabowskiego** (WB)
 - 2.3. zaopiniowanie powołania na stanowisko kierownika Zakładu Marketingu i Logistyki – dr. inż. **Rafała Matwiejczuka** (WZiIP)
 - 2.4. zatwierdzenie zmian w składzie osobowym Komisji ds. Rozwoju Informatycznej Infrastruktury Uczelni: w miejsce dr. **Pawła Zielińskiego** – mgr inż. **Arkadiusz Król** (IMFiCh).
3. Sprawy dydaktyczne:
 - 3.1. uchwalenie zasad rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim: 2004/2005 i 2005/2006
 - 3.2. zaopiniowanie utworzenia nowej ogólnouczelnianej jednostki organizacyjnej – Centrum Przesposobienia Obronnego Studentów.
4. Sprawy naukowe:
 - 4.1. poparcie przez Senat PO wniosku o przyznanie uprawnień Radzie WEiA do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie *elektrotechnika*.
 - 4.2. informacja o wystąpieniu z wnioskiem do Ministerstwa Nauki i Informatyzacji o powołanie Opolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii.
5. Sprawy inwestycyjne:
 - 5.1. omówienie stopnia zaawansowania prac projektowych II kampusu PO
 - 5.2. dyskusja nad planem docelowego zagospodarowania obiektów PO.
6. Zapytania, komunikaty i wolne wnioski.

7. Zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Senatu PO w dniu 24 września br.

Przewodniczący posiedzeniu Senatu PO poinformował obecnych, że prof. **Janusz Kubicki**, kierownik Katedry Morfologii Funkcjonalnej na WWFiF został prorektorem nowo powstałej opolskiej uczelni, Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej. Następnie realizując przyjęty porządek posiedzenia Senat Politechniki Opolskiej:

- pozytywnie zaopiniował utworzenie, z dniem 1 grudnia 2003 r. w strukturze organizacyjnej Uczelni nowej ogólnouczelnianej jednostki: **Centrum Przesposobienia Obronnego Studentów**. Prorektor ds. studenckich **Stanisław Witczak**, w którego pionie leży jednostka przedstawił uzasadnienie prawne jej powołania oraz poinformował, że ok. 400 studentów drugiego roku zadeklarowało wolę odbycia szkolenia wojskowego według nowych reguł. Centrum kierował będzie płk inż. **Janusz Treła**.

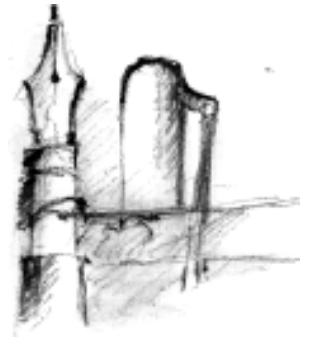
- uchwalił utworzenie, z dniem 1 grudnia 2003 r. na Wydziale Zarządzania i Inżynierii Produkcji nowych jednostek organizacyjnych:

1. Zakładu Kształcenia Ustawicznego,
2. Zakładu Marketingu i Logistyki

i pozytywnie zaopiniował mianowanie, z dniem 1 grudnia 2003 r. na stanowisko kierownika Zakładu Marketingu i Logistyki – dr. inż. **Rafała Matwiejczuka**. Kierownikiem p.o. nowo powołanego Zakładu Kształcenia Ustawicznego będzie w najbliższym roku dr **Barbara Bidzińska-Jakubowska**.

- pozytywnie zaopiniował wniosek Rady Wydziału Mechanicznego o mianowanie z dniem 1 grudnia 2003 r. prof. dr. hab. inż. **Leona Troniewskiego** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w PO na stałe.

Na wniosek dziekana Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Senat pozytywnie zaopiniował mianowanie z dniem 1 grudnia 2003 r. dr. hab. inż. **Włodzimierza Stanisławskiego** oraz dr. hab. **Sergieja Kaima** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w PO na czas określony, tj. 5 lat oraz na wniosek dziekana Wydziału Budownictwa pozytywnie zaopiniował mianowanie z dniem 1 grudnia 2003 r. dr. hab. inż. **Lechosława Grabowskiego** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w PO na czas określony, tj. 5 lat,

- zatwierdził zmiany w składzie osobowym Komisji ds. Rozwoju Informatycznej Infrastruktury Uczelni: do komisji wszedł mgr inż. Arkadiusz Król (IMFiCh) w miejsce dr. Pawła Zielińskiego (IMFiCh).

Senat Politechniki Opolskiej, zgodnie z § 35 Statutu PO, uchwalił zasady i tryb przyjmowania na I rok studiów w Politechnice Opolskiej w roku akademickim 2004/2005 i 2005/2006, na wszystkie kierunki i rodzaje studiów.

Senat poparł wniosek Rady Wydziału Elektrotechniki i Automatyki o przyznanie Radzie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie *elektrotechnika*.

Prorektor ds. nauki, prof. **Jerzy Skubis** poinformował Senat PO o wniosku skierowanym do Ministerstwa Nauki i Informatyzacji, który przygotowany został w biurze prorektora, a dotyczył powołania Opolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii, którego budżet szacowany jest na ok. 100 mln euro. Inicjatywa nie wymagała współuczestnictwa partnera unijnego, a jej warunkiem było powołanie konsorcjum dużych podmiotów gospodarczych w regionie. Konsorcjum powstało, a tworzą je między innymi takie jednostki jak Uniwersytet Opolski, CESTI, Instytut Mineralnych Materiałów Budowlanych, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej, Zakład Energetyczny, Energetyka Ciepła Opolszczyzny, łącznie 19 podmiotów. Koordynatorem nowo powołanego konsorcjum jest Politechnika Opolska.

Nie jest to jedyny wniosek z uczelni, na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki przygotowane zostały dwa o powołanie centrów doskonałości; jeden pod nazwą *Modelowanie, projektowanie i sterowanie systemów elektromechanicznych i pro-*

cesów technologicznych” powstał w *Katedrze Automatykacji i Diagnostyki Układów Elektromechanicznych*, drugi „*Diagnostyka wysokonapięciowych układów izolacyjnych*” przygotowany został w *Katedrze Elektroenergetyki*”.

Wiele uwagi poświęcił także prorektor omówieniu stopnia zaawansowania prac projektowych II kampusu politechniki przy ul. Próżkowskiej. Przedstawiona została wizualizacja przeznaczenia poszczególnych budynków i prace adaptacyjne, których całość podzielona została na trzy etapy: I – realizowany w latach 2004–2007 zakończyłby się oddaniem obiektu dla Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii wraz z nową salą gimnastyczną i krytą bieżnią, II – obejmujący lata 2008–2011 to adaptacja obiektów dla rektoratu i administracji centralnej wraz z nową aulą główną, Biblioteki Głównej, SJO, III – przewidziany w latach 2011–2015 zakłada oddanie budynków dla Wydziału Elektrotechniki i Automatyki. Przedstawione plany stały się przyczynkiem do dyskusji nad docelowym zagospodarowaniem obiektów PO, a efektem jest uchwała, w której Senat PO wyraża zgodę na zbycie budynku przy ul. Działkowej 4 w Opolu, a środki finansowe uzyskane ze sprzedaży tego obiektu przeznacza na finansowanie prac związanych z budową II kampusu PO.

Ponadto rektor, prof. P. Wach poinformował, że wniosek Wydziału Budownictwa o uruchomienie nowego kierunku studiów *inżynieria materiałowa* nie został przez resort zaopiniowany pozytywnie, a dwa kierunki, *fizjoterapia* oraz *budownictwo* poddane zostały procedurze akredytacyjnej i obecnie oczekiwane są protokoły oceniające. Rektor zachęcił także

Przekazanie światełka betlejemskiego

Ciąg dalszy na stronie 18

Wydział Budownictwa

X Sympozjum *Wpływy sejsmiczne i parasejsmiczne na budowlę*

X Jubileuszowe Sympozjum *Wpływy sejsmiczne i parasejsmiczne na budowlę* odbyło się w dniach 27–28 listopada 2003 r. w Krakowie z udziałem zaproszonych gości zagranicznych.

Celem sympozjum było omówienie aktualnego stanu wiedzy z zakresu inżynierii sejsmicznej i parasejsmicznej, prezentacja ostatnich prac z tej dziedziny, w tym wyników polskich oraz problemów normalizacji.

W czterech sesjach wygłoszono łącznie 24 referaty, a uczestnikiem z Wydziału Budownictwa był prof. dr inż. **Roman Jankowiak**.

Organizatorem przedsięwzięcia, które adresowane jest do naukowców z wielu polskich ośrodków naukowych, a tym razem nie zabrakło także gości zagranicznych, był Instytut Mechaniki Budowli Politechniki Krakowskiej, przy współudziale Komisji Budownictwa O/PAN w Krakowie oraz Polskiej Grupy Inżynierii Sejsmicznej i Parasejsmicznej pod patronatem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN.

Pierwsze sympozjum poświęcone tej tematyce miało miejsce w Krakowie w 1978 r., a następne, XI ma się odbyć za trzy lata.

Obradom naukowym towarzyszyło zebranie sprawozdawczo-wyborcze Grupy Sejsmicznej i Parasejsmicznej poświęcone omówieniu aktualnych spraw oraz wybory przewodniczącego i ośmioosobowego Zarządu PGISiP na kolejną, 4-letnią kadencję. Przewodniczącym został prof. **Roman Ciesielski**. Do zarządu z Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej weszli: dr hab. inż. **Zbigniew Zembaty**, prof. PO jako wiceprzewodniczący oraz prof. R. Jankowiak jako członek zarządu.

Polska Grupa Inżynierii Sejsmicznej i Parasejsmicznej powstała w 1994 roku podczas obrad VI Sympozjum, w następnym roku została afiliowana przy Komitecie Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN.

Celem działalności PGISiP jest między innymi:

- uzyskanie z EAEE (European Association for Earthquake Engineering) informacji dotyczących aktualnie wykonywanych prac badawczych w poszczególnych krajach z zakresu inżynierii sejsmicznej,
- zapewnienie możliwości udziału w regionalnych sympozjach i konferencjach organizowanych przez EAEE,
- upowszechnienie wydawnictw EAEE zawierających prace z zakresu inżynierii sejsmicznej i dynamiki konstrukcji wśród swoich członków oraz pomoc w upowszechnianiu wyników badań własnych,
- organizowanie spotkań grupy dotyczących aktualnych problemów inżynierii sejsmicznej i parasejsmicznej.

Kolejne zebranie grupy odbędzie się w 2004 roku podczas trwania konferencji krynickiej.

R. Jankowiak

Wydział Elektrotechniki i Automatyki

W dniu 16 października br. na WEiA odbyła się publiczna dyskusja nad rozprawą doktorską mgr. inż. **Mariusza Sobola**

pt. *Polowo-obwodowa analiza pracy tubowego silnika reukacyjnego o liniowym ruchu oscylacyjnym*. Po zakończeniu postępowania Rada Wydziału Elektrotechniki i Automatyki nadała Mariuszowi Sobolowi tytuł doktora nauk technicznych w dyscyplinie: elektrotechnika, dodajmy – tytuł z wyróżnieniem. Recenzentami rozprawy byli prof. **Lech Nowak** z Politechniki Poznańskiej oraz prof. **Marian Łukaniszyn** z Politechniki Opolskiej. Promotorem rozprawy był prof. **Bronisław Tomczuk**, a kilka dni później, 21 października na Politechnice Częstochowskiej pracę doktorską obronił mgr inż. **Krzysztof Olesiak**, doktorant prof. **Ryszarda Rojka**. Jej temat to *Badania modelowe napędu hutniczego dużej mocy z wykorzystaniem logiki rozmytej*, a recenzentami są prof. dr hab. inż. **Andrzej Krawczyk** z Politechniki Częstochowskiej i prof. dr hab. inż. **Roman Nadolski** z Politechniki Świętokrzyskiej. Gratulujemy!

Izabela Carewicz

Wydział Mechaniczny

■ Prof. **Tadeusz Łagoda** i dr inż. **Włodzimierz Będkowski** przebywali z tygodniową wizytą naukową (w dniach 9–15.11.2003) w Laboratoire Matériaux Endommagement Fiabilité, Ecole Nationale Supérieure d'Arts et Métiers w Bordeaux (Francja). Zasadniczym celem wyjazdu była dyskusja z dr inż. Thierry Palin-Luc nad treścią wspólnej publikacji pt. *Fatigue life under non-proportional biaxial random tension-compression from various models* oraz realizacja obliczeń trwałości zmęczeniowych według wybranych modeli dla danych uzyskanych z badań zmęczeniowych próbek krzyżowych przy wieloosiowych obciążeniach losowych, których wyniki będą umieszczone w wymienionej pracy. W trakcie wizyty dr T. Palin-Luc zapoznał gości z problematyką badawczą jaka aktualnie realizowana jest w LAMEF oraz ze stanowiskami badawczymi będącymi na wyposażeniu tego laboratorium.

■ Na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej, 14 listopada br. odbyło się kolokwium habilitacyjne dra inż. **Jerzego Jantosa**. W posiedzeniu, któremu przewodniczył dziekan Wydziału prof. **Michał Bodzek**, uczestniczyli członkowie Rady oraz recenzenci rozprawy habilitacyjnej: prof. dr hab. inż. **Jerzy Merkisz** z Politechniki Poznańskiej, prof. dr hab. inż. **Krzysztof Wituszyński** z Politechniki Białostockiej, prof. dr hab. inż. **Stefan Postrzednik** z Politechniki Śląskiej. Rada Wydziału postanowiła nadać drowi inż. Jerzemu Jantosowi stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie naukowej budowa i eksploatacja maszyn. Gratulujemy!

J. Dembicka

Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii

Movement and Health

Ruch i zdrowie pod takim hasłem odbyła się III międzynarodowa konferencja, której organizatorem był Wydział Wy-

chowania Fizycznego Uniwersytetu w Ołomuńcu (Czechy) we współpracy z Wydziałem Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej. Konferencja zgromadziła specjalistów z zakresu szeroko pojętej kultury fizycznej i fizjoterapii z wielu ośrodków akademickich Czech, Polski, byli przedstawiciele z Austrii i Portugalii. Przewodniczącym komitetu naukowego i organizacyjnego był prof. Frantisek Vaverka, dziekan wydziału uniwersytetu w Ołomuńcu. Misją konferencji było integracja środowiska naukowego, ukazanie wielopłaszczyznowości zagadnień związanych ze zdrowiem, promocją aktywnego stylu życia.

Dwudniowe obrady, na których uczestnicy prezentowali referaty, podzielone były na grupy tematyczne; aktywność ruchowa, fizjoterapia, biomechanika, motoryka, turystyka i aktywny wypoczynek. Wśród uczestników konferencji liczną grupę stanowiła reprezentacja Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej z dziekanem **Józefem Wojnarem**, a prezentowane referaty wzbudziły uznanie uczestników.

Organizacji kolejnej konferencji z tego cyklu podjął się dziekan Wojnar, za dwa lata specjaliści z szeroko pojętej kultury fizycznej mają spotkać się w Opolu.

kd

Nasz człowiek w Brukseli

Decyzjami Parlamentu Europejskiego i Rady Europy rok 2004 ogłoszono Europejskim Rokiem Edukacji poprzez Sport 2004 (European Year of Education through Sport 2004 – EYES 2004).

Za realizację zadań związanych z projektem EYES-2004 w 28 krajach europejskich odpowiadają Narodowe Komitety Koordynacyjne. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu powołało 18-osobowy Krajowy Komitet Koordynacyjny, którym kieruje dr **Jerzy Pośpiech** – pracownik naukowy Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii naszej uczelni, powołany jednocześnie przez Komisję Europejską w skład zespołu ekspertów tego projektu.

Europejski Rok ma następujące cele:

- zwiększenie świadomości organizacji edukacyjnych i sportowych co do potrzeby współpracy na rzecz rozwoju edukacji poprzez sport i jej europejskiego wymiaru, mając na uwadze ogromne zainteresowanie młodych ludzi wszystkimi dyscyplinami sportu;
- wykorzystanie wartości, jakie niesie za sobą sport, w celu podnoszenia wiedzy i kwalifikacji, umożliwiających młodym ludziom kształtowanie sprawności fizycznej oraz skłonności do osobistego wysiłku, a także rozwijanie umiejętności społecznych, takich jak praca zespołowa, solidarność, tolerancja oraz fair play, w kontekście wielokulturowości;
- budowanie świadomości pozytywnego wkładu pracy społecznej w kształcenie nieformalne, zwłaszcza w odniesieniu do młodzieży;
- promowanie edukacyjnych walorów podróży i wymiany młodzieży szkolnej, w szczególności w środowisku wielokulturowym, poprzez organizację imprez sportowych i kulturalnych w ramach działalności szkół;
- wspieranie wymiany dobrych praktyk w zakresie potencjalnej roli sportu w systemach edukacji w celu promocji integracji grup społecznie upośledzonych;

- osiągnięcie korzystniejszych proporcji pomiędzy zajęciami umysłowymi i fizycznymi w życiu szkoły poprzez wspieranie sportu w ramach zajęć szkolnych;

- analiza problemów związanych z edukacją młodych sportowców uprawiających sport wyczynowy.

Wszelkie inicjatywy w ramach EYES 2004 będzie wspierać Komisja Europejska, przeznaczając na ten cel 11,5 mln euro (456 950 euro dotacji do wykorzystania przez Polskę). MENiS niezależnie od środków unijnych będzie wspierać finansowo wartościowe projekty, które nie znalazły uznania Komisji Europejskiej.

Do uczestnictwa w programie EYES 2004 zostały zaproszone oprócz państw członkowskich UE, państwa przystępujące do UE, kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandia, Lichtenstein i Norwegia).

Dofinansowanie mogą uzyskać dwa rodzaje projektów:

- projekty ogólnospółnotowe (projekt musi dotyczyć partnerów z co najmniej ośmiu państw uczestniczących), dofinansowanie nie więcej niż 80% całkowitych kosztów projektu;

- projekty realizowane na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub ponadpaństwowym, dofinansowanie do 50% całkowitych kosztów projektu.

Dofinansowywane projekty powinny sprzyjać celom Europejskiego Roku, w szczególności powinny spełniać jeden lub więcej celów wymienionych poniżej:

- obejmować współpracę pomiędzy instytucjami oświatowymi i organizacjami sportowymi, mającą na celu systematyczne i długofalowe powiązanie uprawiania sportu z edukacją formalną oraz wprowadzenie elementów sportu do innych przedmiotów programu nauczania;

- mieć na celu stworzenie szerokich grup partnerskich, obejmujących partnerów nietradycyjnych, takich jak media, organizacje młodzieżowe i grupy działające społecznie;

- obejmować współpracę pomiędzy instytucjami oświatowymi, organizacjami sportowymi i władzami publicznymi, mającą na celu działalność sportową służącą potrzebom edukacji nieformalnej i zapewniającą wymianę najlepszych praktyk;

- obejmować działalność oświatową organizowaną przez wolontariuszy na poziomie wspólnotowym, transgranicznym lub krajowym w celu zbadania możliwości, jakie daje sport w kontekście edukacji nieformalnej;

- służyć takiej wymianie uczniów z różnych państw członkowskich lub różnych regionów państw członkowskich, której siłą napędową jest aktywność fizyczna dająca się wiązać z innymi rodzajami działalności kulturalnej;

- stwarzać możliwości wspólnego działania uczniom z różnych środowisk społeczno-kulturowych, a w szczególności ze środowisk upośledzonych;

- mieć na celu identyfikację ważnych motywów przewodnich pracy z młodzieżą, które mogłyby być rozwijane w ramach działalności sportowej, takich, jak praca zespołowa, uczestnictwo, solidarność, tolerancja oraz wzajemne zrozumienie w wielokulturowym środowisku;

- mieć na celu upowszechnianie informacji o najlepszych praktykach i innowacyjnych sposobach włączania sportu w sferę oświaty (projekty takie mogą czerpać z osiągnięć innych projektów europejskich).

Program „Europejski Rok Edukacji przez Sport 2004” skierowany jest do władz publicznych odpowiedzialnych za

oświatę lub sport, do instytucji oświatowych i organizacji sportowych (federacji międzynarodowych, europejskich lub krajowych, komitetów olimpijskich, krajowych związków sportowych i innych organizacji sportowych).

Z niniejszego zaproszenia do składania wniosków wyklucza się:

1) projekty dotyczące jedynie organizacji imprez sportowych w zwykłych ramach oficjalnych lub towarzyskich zawodów lub meczów;

2) projekty składane przez osoby fizyczne;

3) projekty rozpoczęte przed datą zawarcia umowy, przy czym w drodze wyjątku nie wyklucza się takich projektów z krajów przystępujących do Unii, które rozpoczynają się po 1 stycznia 2004 r., lecz przed datą przystąpienia, ponieważ umowy dotyczące wniosków złożonych przez te kraje nie będą mogły być podpisane przed datą uzyskania pełnego członkostwa;

4) projekty kończące się po 31 grudnia 2004 r.;

5) projekty, których realizację zakończono przed datą złożenia wniosku;

6) projekty obejmujące działania, których rezultaty nie będą mogły być wykorzystane w innych państwach członkowskich;

7) projekty realizowane dla zysku.

Jeżeli konieczne będzie dokonanie wyboru pomiędzy projektami uznanymi za reprezentujące ten sam poziom, zdecydowane pierwszeństwo zostanie przyznane w następującej kolejności projektom, które:

1) obejmują możliwie najwięcej partnerów z różnych krajów;

2) posiadają realistyczną strategię uzyskania szerokiej obsługi medialnej. Szczególnie pożądane są projekty zdolne do przyciągnięcia uwagi mediów lokalnych, regionalnych lub krajowych;

3) w innowacyjny sposób łączą wartości, które niesie ze sobą sport, z edukacją;

4) zwiększają poziom świadomości oraz stopień wykorzystania i upowszechnienia technologii elektronicznych w edukacji.

Ruszyła Akademicka Liga Futsalu

W warszawskiej hali sportowej Wojskowej Akademii Technicznej zainaugurowano kolejny sezon w Akademickiej Lidze Futsalu. Pierwszy z czterech turniejów rozegrano w dniach od 28-29 listopada br. W imprezie triumfował UAM z Poznania, a zawodnicy Politechniki Opolskiej, którzy w trzech meczach zdobyli 3 punkty, uplasowali się na przedostatnim, siódmym miejscu. Opolanie pokonali najsłabszy zespół turnieju – Politechnikę Poznań 7:4, oraz ulegli WSP Częstochowa 2:4 i UAM Poznań 2:6. Najwięcej goli dla PO strzelili: **Jacek Zgardziński** i **Adam Berbelicki** po 4, oraz **Jarosław Świętek** 3. Drugi turniej ALF zaplanowano na 20 i 21 grudnia w Wągrowcu.

Zwycięstwa w lidze i w więzieniu

Siatkarze AZS-u Opole odnieśli dwa pierwsze zwycięstwa w sezonie 2003/2004. 15 listopada br. podopieczni trenera **Zbigniewa Rektora** wygrali wyjazdowe spotkanie z SMS – em Spała 3:1. 6 grudnia akademicy sprawili swoim kibicom

mikołajkowy prezent, pokonując na własnym parkiecie KPS Wołomin 3:0. W tym meczu AZS grał w składzie: **Lasik, Zagaja, Żukowski, Dymkowski, Strzała, Orman** oraz **Majka, Wendykier, Meier**. W tabeli Serii B Opole są na 10 – tym miejscu. W ośmiu meczach zgromadzili 10 punktów i do prowadzącej Avii Świdnik tracą 6 punktów.

Do niecodziennej konfrontacji siatkarskiej doszło 10 grudnia br. w Strzelcach Opolskich. Prowadzony przez trenera Rektora mieszany zespół Politechniki Opolskiej i Uniwersytetu Opolskiego spotkał się z reprezentacją więźniów z Zakładu Karnego nr 1 w Strzelcach Opolskich. Inicjatorami tego spotkania byli Z. Rektor i Rafał Dymkowski – siatkarz i wychowawca w zakładzie w Strzelcach. Mecz, w którym wynik był sprawą drugorzędną zakończył się zwycięstwem studentów 3:0. PO reprezentowali: **Marzena Solska, Magda Wojtaś, Mariusz Lasik, Marek Wendykier, Miłosz Majka, Michał Doliński, Andrzej Strzała, Paweł Orman, Zbigniew Żukowski** i Robert Meier. Jak zapewnił nas trener Rektor, nie był to ostatni integracyjny mecz studentów kontra więźniowie.

Wicemistrzowie Polski

11 listopada br. we Wrocławiu odbyły się XXVIII Akademickie Mistrzostwa Polski w Tańcu Towarzyskim. Politechnikę Opolską reprezentowała para taneczna **Krzysztof Musioł** i **Katarzyna Kozłowska** na co dzień tańcząca w Klubie Tańca Towarzyskiego „Róża” w Oleśnie. 28 par z całej Polski rywalizowało o miano najlepszej pary mistrzostw. Nasi reprezentanci uplasowali się na II miejscu, zdobywając tytuł akademickiego wicemistrza Polski w stylu standardowym. Byli oni jedynymi reprezentantami opolskich uczelni w tej imprezie.

Tomasz Bohdan

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji

■ Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji zyskał na początku roku akademickiego 2003/2004 trzech nowych doktorów. W dniu 23 października br., przed Radą Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Opolskiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pani mgr inż. **Mirosławy Szewczyk** nt. *Zmiany w rolnictwie indywidualnym województwa opolskiego w okresie transformacji*. Promotorem pracy była prof. dr hab. **Krystyna Hanusik**. 30 października br. mgr **Grzegorz Wróbel** obronił swoją rozprawę doktorską przed Radą Wydziału Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej. Jej tytuł to *Metoda analizy i oceny zarządzania przez jakość w przedsiębiorstwach na Podkarpaciu*, a promotorem pracy był prof. dr hab. inż. **Jerzy Lewandowski**, zaś 18 listopada br., przed Radą Wydziału Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej pracę doktorską nt. *Ocena wpływu horyzontalnej struktury logistycznej na efektywność funkcjonowania przedsiębiorstw produkcyjnych* obroniła pani mgr inż. **Ewa Kulińska**. Promotorem pracy był prof. dr hab. **Tadeusz Krupa**.

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych osiągnięć naukowych!

Więści z wydziałów

■ 20 listopada br. w Warszawie odbyło się seminarium naukowe *Prakseologiczne i etyczne aspekty zrównoważonego rozwoju*, zorganizowane przez Towarzystwo Naukowe Prakseologii, Zespół Badawczy Etyki Życia Gospodarczego Instytutu Filozofii i Socjologii PAN podczas którego dr inż. **L. Karczewski** przedstawił referat *Perspektywy rozwoju zrównoważonego w Polsce w świetle badań firm województwa opolskiego*.

Mirosława Szewczyk

Studium Języków Obcych

■ **Grażyna Redlich, Anna Micek, Ilona Płaneta, Violeta Pokusa i Mirosława Sokołowska** ze Studium Języków Obcych uczestniczyły w Międzynarodowej Konferencji Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Angielskiego IATEFL zorganizowanej we Wrocławiu, w dniach 19–21 września br.

Konferencja zgromadziła specjalistów z dziedziny lingwistyki, metodyki i psycholingwistyki, takich jak np.: prof. Jacek Fisiak, prof. Jan Rusiecki, oraz profesjonalistów nauczania angielskiego, znanych wszystkim anglistom na świecie autorów podręczników oraz opracowań metodycznych jak: Jeremy Harmer, David Hill czy Mario Rinvoluceri. Obradom towarzyszyła burzliwa i interesująca dyskusja dotycząca roli polskich nauczycieli angielskiego w nowych realiach poszerzonej Unii Europejskiej. Uczestnicy dyskusji zwrócili uwagę na wymowną nieobecność przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Sportu.

■ Anna Micek wzięła udział w konferencji naukowej zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Neofilologiczne i Uniwersytet Zielonogórski pt. *Integracja w nauczaniu języków obcych* w Zielonej Górze, w dniach 22–24 września br.

■ W Konferencji Kierowników Studiów Języków Obcych Uczelni Technicznych, zorganizowanej przez Politechnikę Poznańską w dniach 24 i 25 listopada br. SJO Politechniki Opolskiej reprezentowały kierownik i zastępca, panie **Władysława Hepner** i **Krystyna Lewicka**. Tematyka obrad obejmowała następujące zagadnienia:

- Rola studium języków obcych w schemacie organizacyjnym uczelni technicznych
- programy międzynarodowe – charakterystyka oraz możliwości dla SJO
- organizacje i stowarzyszenia w Polsce i za granicą
- dydaktyka w SJO – liczba języków i godzin na lektoracie języka obcego
- ustawa o szkolnictwie wyższym – zmiany oraz ich wpływ na SJO.

W obradach uczestniczył rektor Politechniki Poznańskiej prof. dr hab. **Jerzy Dembczyński** Ich efektem są wnioski i propozycje do dokumentu końcowego konferencji, który zostanie przesłany rektorom uczelni technicznych oraz Ministerstwu Edukacji Narodowej i Sportu.

V Olimpiada Języka Angielskiego dla studentów wyższych uczelni technicznych

Po raz piąty rywalizowali ze sobą ze znajomości języka angielskiego studenci politechniki. 22 listopada br. odbył się

na uczelni I etap V Olimpiady Języka Angielskiego dla studentów uczelni technicznych, do którego przystąpiło 29 osób. Najlepiej wypadli **Małgorzata Lepucka** i **Marcin Parusel**, uzyskując po 36,5 pkt. oraz **Łukasz Badura** i **Marek Stępień** – po 35,5 pkt.

II etap olimpiady zaplanowany został na dzień 9 maja 2004 r. w Poznaniu. O ewentualnym zakwalifikowaniu się naszych studentów do tego etapu poinformujemy.

Przypominamy, że w ubiegłym roku do Poznania zakwalifikowali się: **Radosław Walczak, Aneta Grabowska i Krystian Wojtkiewicz**, studenci mgr **J. Tokarskiej-Kozłowskiej, B. Poluszyńskiego** i **A. Micek**.

Mieczysław Szumny SJO – ang.

Instytut Matematyki, Fizyki i Chemii

Na zaproszenie Węgierskiej Akademii Nauk dr **Ewa Graczyńska** z Zakładu Matematyki od 27 września do 25 listopada br. przebywała w Budapeszcie. W tym czasie między innymi uczestniczyła w konferencji naukowej poświęconej setnej rocznicy urodzin Johna von Neumanna, matematyka urodzonego na Węgrzech, twórcy teorii operatorów. Dr E. Graczyńska wygłosiła tam dwa referaty na temat teorii M – hiperidentyczności i jej zastosowania w algebrze i naukach komputerowych.

Zaś na seminariach w Akademii Nauk w Budapeszcie i Uniwersytecie w Szeged prezentowała rozwiązania pierwszego problemu z książki K. Denecke i S. Wismath pt. *Hyperidentites and clones* wydanej w USA w 2000 r. Uczestnicy seminariów liczą na dalszą współpracę naukową specjalistów w zakresie algebry i jej zastosowań!

Ewa Graczyńska

Biblioteka Główna

■ Bibliotekarze z całego środowiska opolskiego uczestniczyli w pokazie baz Proquest, zorganizowanym (6.11.2003 r.) przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Opolskiego. Celem pokazu było zapoznanie się z jego zawartością merytoryczną oraz możliwościami wyszukiwawczymi prezentowanych baz.

■ Mgr **Ewa Żelawska** i mgr **Małgorzata Rybczyńska** wzięły udział w ogólnopolskiej konferencji bibliotekarzy zorganizowanej przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (w dniach od 4 do 6.12 br.) Konferencja miała przybliżyć problem postrzegania użytkownika we współczesnej bibliotece – czy jest on czytelnikiem czy klientem. E. Żelawska przedstawiła swój referat pt.: *Potrzeby czytelników w dobie nowoczesnych technologii głównym motorem zmian i przekształceń Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej*.

Pomimo iż tematyka obrad cieszyła się dużym zainteresowaniem bibliotekarzy, to na pytanie *czytelnik czy klient* nadal nie znaleziono ostatecznej odpowiedzi.

Anna Kmiecik

Pierwszy rok działalności Centrum Trwałości i Niezawodności Materiałów i Konstrukcji Politechniki Opolskiej (*Centre of Structural Integrity – CESTI*) – podsumowanie

Powstałe w 2002 r. Centrum postawiło sobie za cel skoncentrowanie wysiłków czterech katedr Politechniki Opolskiej, które osiągnęły już znaczące pozycje naukowe w badaniach nad trwałością i niezawodnością materiałów i konstrukcji, aby wzmocnić ich kompetencje na poziomie międzynarodowym w zakresie:

- zmęczenia, mechaniki pękania i zniszczenia materiałów oraz elementów maszyn i konstrukcji inżynierskich pozostających pod wpływem wieloosiowych obciążeń eksploatacyjnych,

- oceny, identyfikacji i odnowy istniejących konstrukcji budowlanych, takich jak budynki, mosty i inne po losowych zdarzeniach,

- studiów dynamicznego zachowania się dużych obiektów budowlanych w pełnej lub modelowej skali takich jak kominy, wieże telewizyjne, chłodnie kominowe, wiadukty itp. dla wyeliminowania destruktywnych wibracji i zapewnienia im długotrwałej i bezpiecznej eksploatacji,

- identyfikacji charakterystyk dynamicznych konstrukcji inżynierskich.

Wchodzące w skład Centrum:

- Katedra Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn z Wydziału Mechanicznego oraz

- Katedra Mechaniki Budowli,

- Katedra Fizyki Materiałów i

- Katedra Inżynierii Materiałów Budowlanych z Wydziału Budownictwa

poprzez integrację swoich wysiłków i współpracę dążą do zajęcia partnerskiej pozycji w Europejskiej Przestrzeni Badawczej i aktywnego uczestnictwa w konkursach projektów badawczych 6. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej realizowanego w latach 2002-2006.

Silnym impulsem do działania Centrum była informacja z czerwca 2002 roku o zaakceptowaniu naszego wniosku grantowego CESTI do 5. Programu Ramowego UE przez Komisję Europejską. Po negocjacjach kontrakt został ostatecznie podpisany 27 listopada 2002 r., zaś oficjalne rozpoczęcie projektu nastąpiło 1 grudnia 2002 roku. Trzyletni okres trwania projektu kończy się 30 listopada 2005 r. Jest zatem stosowny moment, aby podsumować dotychczasowe wyniki pierwszych 12 miesięcy realizacji grantu CESTI, które zostały zamieszczone w obszernym raporcie przesłanym 8 grudnia 2003 r. do Komisji Europejskiej („Progress Report” zawiera 47 stron, a „Cost Statement” – 11 stron).

Uroczyste rozpoczęcie projektu nastąpiło na zebraniu inauguracyjnym Lokalnego Komitetu Wykonawczego CESTI w lutym 2003 r., w którym honorowym gościem był Dr **Hugh McBryan**, koordynator projektu ze strony Komisji Europejskiej oraz dr **Andrzej Siemaszko**, dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Programów Europejskich. Spotkanie było także okazją do prezentacji i dyskusji na temat obszarów współpracy Samorządu Opolszczyzny i Politechniki Opolskiej.

W pierwszych miesiącach działalności Centrum Lokalny Komitet Wykonawczy (LKW) przyjął harmonogram prac na rok 2003 i określił wybrane zadania uprzednio zadeklarowane we wniosku grantowym. W periodycznie organizowanych zebraniach, oprócz członków LKW brali również udział przedstawiciele Kwestury oraz pracownicy Działu Nauki i Współpracy z Zagranicą PO. Rezultatem rozmów było opracowanie szczegółowe-

go planu realizacji zadań dla zespołów roboczych wraz ze wskazaniem osób nadzorujących poszczególne przedsięwzięcia. Harmonogram objął organizację konferencji, przygotowanie potrzebnych materiałów dydaktycznych, promocyjnych, folderów, ukończenie strony internetowej Centrum, zakup materiałów eksploatacyjnych do badań, sprzętu komputerowego i audiowizualnego oraz organizację wyjazdów studyjnych, misji partnerskich i innych wizyt zagranicznych. Ustalono procedury zapewniające swobodny przepływ dokumentacji administracyjnej, naukowej i środków finansowych.

Rezultaty I roku działalności CESTI za okres 1.12.02.-30.11.03 można podsumować w następujących punktach:

1. Współorganizacja Krajowej Konferencji *Problemy naukowo-badawcze budownictwa*, Krynica 2003. Materiały konferencyjne zawierają 5 tomów (kolejny 6. znajduje się w druku). W konferencji uczestniczyło 335 osób z kraju, w tym 20 gości z zagranicy. Wygłoszono 125 referatów. Podczas obrad konferencyjnych miała miejsce specjalna sesja CESTI.

2. Współorganizacja Krajowej Konferencji Mechaniki Pękania, Cedzyna pod Kielcami. Materiały konferencyjne zawierają 76 referatów. W jej sesjach uczestniczyło 75 osób z kraju, w tym 5 gości z zagranicy. Na konferencji zorganizowano wystawę maszyn zmęczeniowych Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn (KM i PKM). Organizatorem następnej konferencji o tym samym temacie w 2005 r. jest KM i PKM Politechniki Opolskiej.

3. Na 33 lokalnych seminariach z zakresu trwałości i niezawodności materiałów w KM i PKM wygłoszono 42 referaty, a w Katedrze Fizyki Materiałów wygłoszono 18 referatów na tyłach samych zebraniach.

4. Podjęto prace nad zorganizowaniem w lipcu 2004 r. *International Summer School on Full-scale Studies of Dynamical Behaviour of Large Structures*. Przewodniczącym Komitetu Naukowego tej szkoły został prof. T. Chmielewski.

5. Opracowano nowy program 2-semestralnego kursu pt.: *Wieloosiowe zmęczenie i pękanie* dla studium doktoranckiego na Wydziale Mechanicznym.

6. Zorganizowano konkurs i sfinansowano udział w konferencjach naukowych 4 doktorantom, a mianowicie: mgr. inż. Z. Perkowskiemu i mgr. inż. A. Marynowiczowi z Wydziału Budownictwa w Zurychu (Szwajcaria) oraz mgr inż. A. Niesłonemu i mgr. inż. A. Karolczukowi z Wydziału Mechanicznego w Augustowie.

7. Podjęto prace nad dostosowaniem programu studium doktoranckiego na Wydziale Budownictwa do poziomu międzynarodowego w aspekcie przedmiotowym i językowym.

8. Opracowano zmodernizowany program 4-semestralnych studiów (15 przedmiotów) specjalności „Komputerowe wspomaganie projektowania i badania maszyn” na Wydziale Mechanicznym odpowiadający potrzebom przemysłu lokalnego.

9. Opracowano program 1-semestralnego studium podyplomowego z zakresu „Oceny, identyfikacji i rehabilitacji istniejących konstrukcji budowlanych” na Wydziale Budownictwa.

10. Wysłano dra inż. A. Karolczuka na 2-miesięczny pobyt do Uniwersytetu w Bordeaux, w którym pracuje nad redakcją monografii pt.: *Fracture Planes in Multiaxial Fatigue Models*.

Ze środków CESTI w roku 2003 sfinansowano udział pracowników naukowych PO w następujących krajowych i zagranicznych konferencjach, na których wygłoszili referaty:

1. II Sympozjum Mechaniki i Zniszczenia Materiałów i Konstrukcji, Augustów (4 referaty).

2. 2nd Youth Symposium on Experimental Solid Mechanics, Milano-Marittima (2 referaty).

3. Symposium of PhD-Students in Building Physics, Zurich (2 referaty).

4. Cumulative Fatigue Damage 2003, Sewilla (2 referaty).

5. Fifth International Conference on Low Cycle Fatigue (LCF 5), Berlin (2 referaty).

6. IX Krajowa Konferencja Mechaniki Pękania, Kielce (8 referatów).

7. XXI Sympozjon Podstaw Konstrukcji Maszyn, Ustroń (9 referatów).

8. First International Conference on Fatigue Damage of Materials-Experiment and Analysis, Toronto (1 referat).

9. Second International Conference on Engineering Rheology ICER 2003, Zielona Góra (1 referat).

Profesorowie Centrum wypromowali 8 osób, które uzyskały stopień doktora nauk technicznych:

1. Pani Anida Stanik-Besler (promotor prof. M. Partyka)

2. Pani Anna Koziarska (promotor prof. M. Partyka)

3. Pani Elżbieta Janowska-Renkas (promotor prof. S. Grzeszczyk)

4. Pani Aneta Matuszek- Chmurowska (promotor prof. S. Grzeszczyk)

5. Pan Zbigniew Perkowski (promotor prof. J. Kubik)

6. Pan Adam Niesłony (promotor prof. E. Macha)

7. Pan Aleksander Karolczuk (promotor prof. E. Macha)

8. Pan Piotr Górski (promotor prof. T. Chmielewski)

Centrum sfinansowało wyjazdy studyjne i misje do instytucji partnerskich następujących osób:

- 3-tygodniową misję prof. Z. Zembatego do Technion –Israel Institute of Technology (Haifa, Izrael),

- 1-tygodniową wizytę prof. S. Grzeszczyk w Uniwersytecie Technicznym w Pradze (Czechy),

- 1-tygodniową wizytę prof. Z. Zembatego w Joint Research Center (Ispra, Włochy),

- 10-dniową wizytę prof. T. Łagody w ENSAM w Bordeaux i Argent (Francja),

- 1-tygodniowy pobyt prof. T. Chmielewskiego w Uniwersytecie Technicznym w Cottbus (Niemcy),

- 1-tygodniową wizytę dra inż. D. Rozumka i dra inż. R. Pawliczka na Uniwersytecie w Bolonii (Włochy),

- 1-tygodniową misję prof. T. Łagody do Uniwersytetu Technicznego w Claussthal-Zellerfeld (Niemcy),

- 1-tygodniowy pobyt dra inż. W. Będkowskiego w ENSAM w Bordeaux (Francja),

- 1-tygodniowy pobyt prof. T. Chmielewskiego w Londynie (Anglia),

- 1-tygodniowy udział dra inż. W. Będkowskiego w International Fracture Mechanics Summer School w Belgradzie (Serbia),

- 1-tygodniową misję prof. E. Machy i mgr inż. J. Słowika do Uniwersytetu w Sewilli (Hiszpania),

- 1-tygodniową misję prof. E. Machy do Uniwersytetu w Ryerson w Toronto (Kanada),

- 1-tygodniową misję prof. E. Machy i dra inż. A. Karolczuka do Uniwersytetu w Parmie (Włochy),

- 1-tygodniową misję prof. T. Łagody i dra inż. R. Pawliczka do *Federal Institute for Materials Research and Testing* (BAM) w Berlinie (Niemcy),

W wyniku systematycznego śledzenia informacji napływających z Brukseli i poszerzenia wiedzy na temat badawczych pro-

gramów unijnych pracownicy KM i PKM zaangażowani w realizację zadań Centrum opracowali i wysłali na konkursy FP6 3 wnioski aplikacyjne:

- wniosek grantowy pt.: „Energy models approach to multiaxial fatigue of structures under service loading – MULTIFATIGUE”, jako Network of Excellence (NoE) oceniony negatywnie, jednak zarekomendowany na kolejny konkurs jako projekt typu STREP,

- wniosek grantowy pt.: „Increasing competitiveness of small and medium enterprises of the Opole region at the domestic and foreign markets – ICOR”- obecnie w trakcie oceny przez KE,

- wniosek grantowy pt.: „Fatigue life prediction of the cyclic unstable materials under block and random multiaxial loading-NLCF_BOR” – obecnie w trakcie oceny przez KE,

Ponadto prof. E. Macha został zaproszony jako partner do wniosku grantowego pt.: „Structural integrity, materials and reliability in transportation – SIMART RTN” opracowanego przez prof. J. L. Lataillade z ENSAM w Bordeaux i wysłanego następnie w listopadzie 2003 r. na kolejny konkurs FP6.

Inne zadania zrealizowane w ramach działalności Centrum dotyczyły:

1. Opracowania i rozpowszechnienia folderów o działalności CESTI i energooszczędnej aparaturze do badań zmęczeniowych materiałów KM i PKM.

2. Zaprojektowania strony internetowej CESTI (www.cesti.po.opole.pl).

3. Zmodernizowania 15 stanowisk w laboratorium komputerowym CAD/CAM KM i PKM o nowe procesory i powiększenia pamięci dysków twardych.

4. Zakupu nowego oprogramowania m.in. MATLAB 6.0 i AutoCAD dla KM i PKM.

5. Zakupu ekstensometrów (2 sztuki), komputerowych zestawów pomiarowych (2 sztuki) do Laboratorium Zmęczenia i Mechaniki Pękania (LZMP) KM i PKM.

6. Zbudowania prototypu maszyny zmęczeniowej do badań materiałów przy nieproporcjonalnym zginaniu ze skręcaniem w LZMP KM i PKM.

7. Zbudowania układu chłodzenia (skrubera) do zasilacza hydraulicznego w LZMP KM i PKM.

8. Oprzyrządowania ramy maszyny SHM-250 i przeprowadzenia remontu zasilacza hydraulicznego w LZMP KM i PKM.

9. Zakupienia 3 laptopów, 2 projektorów LCD, 2 rzutników pisma i oprogramowania MATLAB dla katedr Wydziału Budownictwa oraz 1 laptopa, 1 projektora LCD, 3 rzutników pisma dla KM i PKM

10. Sfinansowania druku książki prof. G. Gasiaka i częściowo książki prof. W. Skowrońskiego.

Łącznie w 2003 r. dofinansowano 7 opracowań zwartych (1 książka i 6 tomów materiałów konferencyjnych), 33 publikacje (referaty i artykuły) oraz 10 instrukcji laboratoryjnych i 2 raporty z badań.

W dalszym ciągu działania Centrum będą koncentrować się na podnoszeniu poziomu kształcenia na studiach doktoranckich, magisterskich i podyplomowych oraz na stymulowaniu rozwoju badań naukowych i prowadzeniu ich na poziomie odpowiadającym europejskim standardom. W tym celu planuje się kontynuację lokalnych seminariów, organizację konferencji krajowych oraz letnich szkół.

Integracja Centrum z Europejską Przestrzenią Badawczą odbywać się będzie dalej poprzez sieci współpracujących laboratoriów oraz wymianę i szkolenia pracowników naukowych.

Opracowali: mgr inż. Beata Heimrot, prof. Ewald Macha

W Oficynie Wydawniczej w roku 2003 ukazały się następujące pozycje zwarte

Skrypt 248. Henryk Kulisz. *Elastycznie zautomatyzowane obrabiarki i systemy obróbkowe.*

Skrypt 252. Łukasz Marian, Jaszczuk Bogusz. *Podstawy elektromagnetyzmu.*

Skrypt 250. Jolanta Dąbrowska, Anna Kajura, Dariusz Szymeczek. *Laboratorium urządzeń elektrycznych cz. II*

Skrypt 251. – pod red. Wiesława Kurleja. *Wybrane zagadnienia z układu ruchu dla studentów I roku wychowania fizycznego Politechniki Opolskiej*

Skrypt 253. Roman Dragon, Marek Kostrzewa. *Zbiór zadań z fizyki*

Skrypt 254. pod red. Józefa Kędzi. *Laboratorium materiałoznawstwa elektrycznego (wznowienie)*

Skrypt 255. Bogusława Graczykowska. *Tańce – teoria i praktyka, skrypt dla studentów wychowania fizycznego*

Skrypt 256. pod red. Waldemara Matlachowskiego. *Zbiór zadań z mechaniki technicznej, statyka (w druku)*

Hanna Kośmider (notatki autoryzowane). *Corporate motivation system*

Podręcznik akademicki

Zdzisław Kabza, Krystyna Kostyrko. *Metrologia mikroklimatu pomieszczenia i środowiskowych wielkości fizycznych.*

Studia i Monografie

SiM z. 138. *Rozpoznawanie obrazu w zastosowaniach do badań przepływu mieszanin dwufazowych* pod red. R. Ulbricha.

SiM z. 137. Duber Bogumiła. *Preferencje turystyczne mieszkańców Opolszczyzny i ich uwarunkowania.*

SiM z. 141. Jantos Jerzy. *Zintegrowane sterowanie samochodowym, spalinowym układem napędowym o przełożeniu zmiennym w sposób ciągły.*

SiM z. 140. Graczyńska Ewa. *Algebras and Coalgebras.* (publikacja w języku angielskim).

SiM z. 146. Tomasz Boczar. *Możliwości zastosowania do opisu sygnałów emisji akustycznej od wylądowań niepełnych analizy statystycznej i cyfrowych metod przetwarzania sygnałów.*

SiM z. 149. Tomasz Boczar. *Obiektywizacja wyników akustycznej metody oceny wylądowań niepełnych przy zastosowaniu do opisu sygnałów analizy statystycznej i cyfrowych metod przetwarzania.*

SiM z. 142. Iwona Mulicka, Maksymilian Gajek. *Warunki pracy w przemyśle Śląska Opolskiego w okresie przemian*

SiM z. 143. Mariusz Miękała. *Uzdrowisko Bad Ziegenhals (Głuchołazy) na tle pobliskich kurortów w XIX oraz I połowie XX wieku i jego znaczenie dla rozwoju lecznictwa na Śląsku*

SiM z. 144. Wiktor Taranienko, Aleksander Lewczenko. *Uprawnienie procesom swierlenia atwierstij małowu diametra*

SiM z. 145. Jerzy Pośpiech. *Wychowanie fizyczne i sport szkolny w krajach europejskich. Wybrane zagadnienia*

SiM z. 147. Wojciech Anigacz, Eugeniusz Zakowicz. *Ochrona środowiska podręcznik dla studentów kierunków technicznych i przyrodniczych (w druku)*

SiM z. 148. Marian Golema. *Wielkość przemieszczeń części ciała człowieka utrzymującego równowagę*

SiM z. 150. Roman Dęga, Barbara Pendyk, Leon Troniewski, Stanisław Witczak, pod red. Stanisława Witczaka – *Opory i stopień zapelnienia w przepływie trójfazowym gaz-ciecz-ciecz.*

SiM z. 151. pod red. Krzysztofa Malika. *Zrównoważony i trwały rozwój organizacji. Wybrane modele, metody i narzędzia ekonomiczne*

SiM z. 152. Krystian Heffner, Robert Rauziński. *Region migracyjny. Wybrane aspekty demograficzne, społeczne i gospodarcze – na przykładzie Śląska Opolskiego*

Praca zbiorowa pod red. Danuty Kowalczyk. *Wybrane obszary aktywności człowieka w dobie przemian społecznych*

Zeszyty Naukowe

ZN 285. *Własność Intelektualna z. 4. Polskie prawo własności intelektualnej po zmianach w 2002 r.*

ZN 286. *Mechanika z. 74. Prace Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn.*

ZN 290. Praca zbiorowa • *Mechanika z. 76 Metody oceny struktury oraz własności materiałów i wyrobów. XVIII Międzynarodowe Sympozjum Svratka 25-27.II.2003*

ZN 291. Praca zbiorowa • *Inżynieria Środowiska z. 4 (materiały konferencyjne przedstawione podczas niemiecko-polsko-chińskiego seminarium) pod redakcją R. Ulbricha*

ZN 292. Praca zbiorowa pod redakcją Ryszarda Parkitnego – *Mechanika z. 77 Seminarium studium doktoranckiego (w druku)*

ZN 294. Praca zbiorowa *Budownictwo z. 74 Materiały Centrum Trwałości i Niezawodności Konstrukcji*

Informatory

Informator dla kandydatów na studia 2003/2004.

Informator dla kandydatów na studia na Wydziale Budownictwa

Informator dla kandydatów na studia na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki.

Program SOCRATES/ERASMUS. Erasmus University Charter 2003/2004. Informator dla studentów Politechniki Opolskiej opracowany przez uczelnianego koordynatora programów unijnych, J. Fijaka.

Informator o I Opolskim Festiwalu Nauki

Inne

Wykład inauguracyjny. **Jerzy Buzek**, *Polska w Unii Europejskiej – nauka, gospodarka, rozwój*

Skład osobowy. Publikacja przedstawia stan osobowy pracowników PO na dzień 01.01.2003 r.

Raport z badań naukowych wykonanych w ramach prac własnych i statutowych w roku 2002.

Regulamin pracy

Instrukcja w sprawie organizacji z zakresu działania archiwum zakładowego.

Instrukcja kancelaryjna

Wymienione pozycje wraz z wydanymi w latach poprzednich dostępne są w punktach sprzedaży znajdujących się w obiektach Politechniki Opolskiej. Na stronie internetowej politechniki znajduje się także pełna informacja na temat aktualnych zasobów magazynu wydawnictwa, aktualnych cen wraz z objaśnieniem, w jaki sposób zamówić można publikacje bezpośrednio w wydawnictwie. Zapraszamy!

Oprac. K. Duda

W środowisku akademickim

„Strzał w dziesiątkę” – czyli X Dni Xaverianum

Jak co roku w listopadzie swoje dni świętował Jezuitski Ośrodek Formacji i Kultury Xaverianum. Tym razem miały one charakter jubileuszowy (dziesięć lat święta patronalnego ośrodka). Realizacja tak dużego przedsięwzięcia staje się możliwa dzięki studentom, absolwentom i duszpasterzom akademickim, których praca i zaangażowanie w życie ośrodka przez cały rok daje wymierne i namacalne wręcz efekty w dziele finalnym, będącym ukoronowaniem dorobku duszpasterstwa akademickiego.

Tygodniowy program Dni Xaverianum jest adresowany przede wszystkim do studentów, jednak znalazło w nim swoje miejsce wiele naprawdę różnorodnych imprez. Pierwszy punkt stanowiła niedzielna Kawiarenka Jezuitska. Funkcjonuje ona tylko przez ten jeden, jedyny dzień w roku, co stwarza wokół niej aurę wyjątkowości, można by pokusić się o stwierdzenie, iż cały rok się czeka na ten dzień. Rozpoczęliśmy uroczystym odśpiewaniem nieoficjalnego hymnu Xaverianum – „Tolerancji” S. Sojki. Przy akompaniamentie wystrzałów szampa wnieśliśmy potężny, jubileuszowy tort. Tego roku niewiele zmieniło się w kawiarence. Uroczystość serwujące przysmaki ośrodkowej roboty, niezapomniany aromat „małej czarnej” przybywającej „Nocnym ekspresem” – krótko mówiąc „niebo w gębie”. Ci wszyscy, którzy zdołali się

oprzeć pokusie nieustannej konsumpcji, mogli podziwiać niebanalną wystawę fotograficzną materiałów archiwalnych z wieloletniego dorobku ośrodka. Wieczorem atmosferę inauguracji jubileuszowego święta dopełnił występ studencko-absolwentckiego zespołu Xaverianum.

W poniedziałek zaoferowano opolskim żakom rodzaj muzycznego Hyde Park, czyli po prostu festiwal piosenki studenckiej, zwany od lat „Nocnym Śpiewaniem w Xaverianum”. Ze względu na niecodzienną (bo nocną) dekorację niektórym mogłoby wydawać się, iż będzie to przegląd muzyki chodnikowej. Nic bardziej mylącego. Forma i treść wykonań przerosły wszelkie oczekiwania – wysoki poziom był standardem. Bardzo wartościowa główna nagroda – gitara klasyczna uczyniła ten wieczór naprawdę emocjonującym.

Podczas „świętecznego” tygodnia znalazło się też coś dla kinomanów. Dwa razy odbyły się maratony filmowe, o bardzo różnej tematyce i stylu, dzięki czemu stanowiły ciekawą propozycję dla każdego. Film jaki jest – każdy widzi.

Jak to u jezuitów bywa, Dni Xaverianum obfitowały również w nieco bardziej intelektualne niż rozrywkowe elementy, lecz jak najbardziej akademickie. Pierwszy z nich stanowiła dyskusja panelowa na temat „Roli duszpasterstwa akademickiego w dzisiejszym świecie”, do której zaproszeni zostali zarówno studenci, jak i duszpasterze, naukowcy, a także absolwenci. Piątek był dniem, w którym po raz kolejny udowodniono, że w Xaverianum wiedza zawsze jest w cenie. Zorganizowano konkurs wiedzy o św. Ignacym Loyoli, założycielu Towarzystwa Jezusowego. Zachętą dla uczestników stanowiła atrakcyjna nagroda: roczne stypendium w wysokości 1000 zł.

W myśl starej maksymy opolskich jezuitów, iż „bawić się kazał Ignacy po pracy”, następnego dnia miał miejsce bal andrzejkowy. Muzykę na żywo zapewnił niezastąpiony Romek Jokiel wraz ze swoim zespołem. Rozlano litry wosku, a i tak nie wiemy, czy Małysz kolejny raz zdobędzie kryształowy puchar...

W repertuarze obchodów jubileuszowych Dni Xaverianum pojawiły się także koncerty zaproszonych gości. W tym roku, zawiątała do Opola Kabaret Moralnego Niepokoju, a także duet krakowskich bardów – Grzegorz Turnau i Andrzej Sikorowski. „Dwóch krakusów – Grzegorz T. i Andrzej S.” – jak sami o sobie śpiewają – było gwiazdami koncertu finałowego, którego punkt kulminacyjny stanowiło wręczenie nagród „Żar Serca”. W tym roku przyznano w kolejnych kategoriach: *pracownik naukowy* – prof. dr hab. inż. **Krystyna Macek-Kamińska** (Politechnika Opolska), *osoba nie związana ze środowiskiem akademickim* – p. **Mirosława Olszewska** (szeroka działalność społeczna, przede wszystkim w dziedzinie profilaktyki uzależnień) oraz *studenci uczelni opolskich* – wolontariusze udzielający bezpłatnych porad prawnych przy świetlicy środowiskowej „Iskierka” na opolskim ZWM-ie.

Całość obchodów tradycyjnie została spięta klamrą, którą tworzą (niezmiennie towarzyszące działalności duszpaster-

Ciąg dalszy na stronie 18

Koło Naukowe Eledyn na II Wyjazdowej Konferencji Naukowo-Technicznej

Początkiem listopada br. członkowie Koła Naukowego ELEDYN wraz z opiekunem, prof. **Bronisławem Tomczukiem** oraz dr. **Mariuszem Sobolem** i **Dariuszem Koterasem** udali się na II Wyjazdową Konferencję Naukowo-Techniczną do Gdańska.

Gdańsk wywarł na nas niezapomniane wrażenie, zabytek na każdym kroku, skrzeczące mewy, śliczne harcerki (bo akurat był Dzień Niepodległości) i to, co nas najbardziej interesowało – Stocznia Remontowa im. J. Piłsudskiego. Została sprywatyzowana w kwietniu 2001 roku i, co miło było usłyszeć, jest jednym z bardziej liczących się obiektów tego typu w Europie. Pierwsze, co nas przytłaczało w pozytywnym tego słowa znaczeniu to ogrom. Niemal niczego nie liczy się w kilogramach, centymetrach i groszach. Z tego też względu wszystko stało się dla nas normalne w momencie „włączenia” przelicznika 10^6 .

Dzięki uprzejmości Andrzeja Gardzielewskiego z zarządu stoczni mieliśmy okazję buszować po tzw. infrastrukturze, statkach oraz platformie wiertniczej, jak również było nam dane zobaczyć ciekawą operację zamontowania na jednym ze statków nadbudówki (dla osób nie wiedzących jak statek wygląda wyjaśniam, że nadbudówka to taki „domek” wystający nad pokład statku) ważącej około 400 ton. Dla pracowników stoczni normalna, a dla nas wydarzenie co najmniej nie z tego świata. Dwa dźwigi pływające (w tym Maja – największy w Polsce o udźwigu do 300 ton) podnoszące obiekt o takiej masie i ustawiające go na miejscu przeznaczenia z dokładnością do 10 mm to naprawdę coś niezwykłego. 400 ton z dokładnością do 10 mm – takiego współczynnika błędów nie osiągamy nawet na laboratoriach. Operacja udała się, a gdy przejeżdżaliśmy tamtędy trzy godziny później, statku już nie było, lecz zostaliśmy zapewnieni, że na pewno nie zatonał.

Biegając po obiektach stoczni przez niemal osiem godzin nie zdołaliśmy zwiedzić wszystkiego. Ba, nawet zastanawialiśmy się, czy zaraz po obiedzie nie wrócić do stoczni, ale czas nam na to niestety nie pozwolił. Jednak udało nam się wejść pod statek, tak, tak, pod statek i nawet nie zamoczyliśmy się specjalnie.

Pływające doki to pomysłowe urządzenia, jednakże w sytuacji, gdy ma się nad sobą 30 000 ton stali, nie myśli się specjalnie o zaletach doków. Pewnie można się do tego przyzwyczaić, bo nie zauważyłem, żeby na pracownikach wywierało to większe wrażenie. Jacek Masternak, który przez tę część wycieczki był naszym przewodnikiem, poruszał się tak, jakby chodził po parku – żadnego zdenerwowania. Zawsze wyobrażałem sobie statek w środku jako wielki pływający hotel. Nic bardziej złudnego. Wielkie transatlantyki i statki pasażerskie pewnie tak właśnie wyglądają, natomiast tankowiec od środka to wielka zbieranina rur, mechanizmów, tabliczek przypominających o niebezpieczeństwie i to, co się najbardziej rzuca w oczy, brak miejsca. Myśl, że miałbym wytrzymać tam dwa miesiące... przyprawia o dreszcz – nigdy w życiu.

Obiektem, którego nie spodziewałem się zobaczyć w stoczni, była platforma wiertnicza, ale gdzie miałaby być poddawana remontowi i modernizowana? Mieliśmy okazję wejść na szczyt (czy może pokład?) platformy, która w momencie budowy miała być platformą wiertniczą, a następnie jednostką wspomagającą większe platformy. Aktualnie jest przerabiana na mieszkania dla załogi platformy wiertniczej. Tak, tu ciężar kontenerów, które miały posłużyć za kwatery, też mierzy się w setkach ton. Z dołu platforma wydaje się mała, jednak z każdym krokiem prowadzącym

na szczyt, jej ogrom rośnie i to drastycznie. W międzyczasie odwiedziliśmy biuro projektowe, gdzie Waław Wachułka wprowadził nas w podstawowe zasady budowy okrętów. W czasie drogi zastanawiałem się, w jakim programie projektowane są statki. I proszę, do ich projektowania używa się pakietu AutoCAD. Jednak nasze projekty z grafiki inżynierskiej to bagatela. Sądziłem, że narysowanie dwóch zaworów kulowych w 3D jest szczytem techniki projektowej. Od tamtej chwili zmieniłem zdanie.

Tak skończył się nasz ośmiogodzinny kontakt ze stoczną, a szkoda. Tego samego dnia rozpoczęła się konferencja, druga w historii istnienia Koła. W jej programie znalazło się dziewięć referatów na tematy różne, zaczynając od elektrotechniki w amerykańskim programie obrony raketowej, a na maszynach elektrycznych w modelarstwie skończywszy. Całość została opatrzona wspólnym tytułem: *Trendy rozwoju techniki w przededniu wejścia Polski do Unii Europejskiej*. Dyskutowano długo aż do późnych godzin nocnych, po czym wszyscy jak jeden mąż udali się na zasłużony odpoczynek (niektórzy z tarczą, a inni na tarczy z pola owej batalii zesłali). Trafiliśmy na obchody Dnia Niepodległości, uznaliśmy więc, że wypada w nich wziąć udział. Każdy jednak wybrał to, co najbardziej mu odpowiadało, niektórzy nawet odwiedzili Westerplatte.

W środę zaplanowaliśmy Żarnowiec. Przeciętnemu obywatelowi nazwa kojarzy się jedynie z planem budowy elektrowni atomowej, a tu niespodzianka. Znajduje się tam największa w Polsce elektrownia szczytowo-pomopowa projektu Ryszarda Malinowskiego. Pojemność zbiornika także znalazła się na podium w skali europejskiej, bo licząc 13 800 m³ pojemności czynnej, jest na III miejscu. To wszystko i jeszcze wiele innych rzeczy mogliśmy zobaczyć dzięki uprzejmości Lecha Adamczewskiego, którego dręczyliśmy najróżniejszymi pytaniami.

Ostatnim celem naszej eskapady była siedziba oddziału firmy INTEL. Tam pracownicy Leszek Pankiewicz i Paweł Gepner zapoznali nas z działaniem firmy, wadami i zaletami oraz nowymi trendami w technologii HPC. Przechadzając się po budynku, byliśmy pełni podziwu, lecz jedna z karetek głosząca, że „pracuję 12 godzin, na dojazdy do pracy poświęcam kolejne 2, ale jestem optymistą, bo ciągle mam 10 godzin na sen”, sprowadziła na ziemię i kazała chwalić życie studenckie. Choć kto wie? Może za kilka lat sami tak będziemy pisać...?

Chcieliśmy serdecznie podziękować prorektorowi ds. studenckich **S. Witczakowi** za dofinansowanie naszego wyjazdu. Jednakże jesteśmy również niezmiernie wdzięczni **Adamowi Musiałowi** – prezesowi firmy Remak-Rozruch SA, który w znacznym stopniu sfinansował nasz pobyt w Gdańsku. Bez hojności tej firmy nie byłoby możliwe zwiedzenie aż tak wielu obiektów. Słowa podziękowania kierujemy również w stronę państwa **Domagałów** – właścicieli firmy przewozowej. Dzięki ich uprzejmości mieliśmy komfortowe warunki przejazdu. Ponadto firma ta obniżyła nam promocyjnie koszty przejazdu związane z podróżą do Gdańska. Jednocześnie mamy nadzieję, że nie zmęczyliśmy zbyt kierowcę, który zniósł wysiłek związany z prawie całodobową pracą „za kółkiem”. Mamy nadzieję, że następna – już III Wyjazdowa Konferencja Naukowo-Techniczna naszego koła ELEDYN będzie również nie mniej interesująca. A gdzie za rok?... zobaczymy.

Radostaw Rusek (III rok automatyki i robotyki)

Międzynarodowa Konferencja Studenckich Kół Naukowych pt. „Kliniczne i naukowe aspekty fizjoterapii”

W dniach 7–8 listopada w Głuchołazach odbyła się pierwsza Międzynarodowa Konferencja Studenckich Kół Naukowych. Organizatorem konferencji było SKN AKTON prowadzone przez dr **Karinę Słonkę**.

Celem konferencji było stworzenie dogodnych warunków do nawiązania naukowych kontaktów między różnymi placówkami w Polsce i na świecie oraz umożliwienie studentom i młodym pracownikom naukowo-dydaktycznym wymiany poglądów i zdobycia nowych doświadczeń z zakresu fizjoterapii.

7 listopada w Szpitalu MSWiA w Głuchołazach od wczesnych godzin rannych trwały przygotowania do rozpoczęcia pierwszej w dziejach historii naszego koła konferencji. Wszyscy denerwowali się, jak zostaną odebrane przez innych uczestników nasze działania zarówno na polu organizacyjnym, jak i naukowym. O godzinie 10.00 w auli szpitala rozpoczęła się konferencja. Po wystąpieniach zaproszonych gości m.in. zastępcy dyrektora ds. lecznictwa lek. med. **Marka Gładkiego** uroczystego otwarcia konferencji dokonał doc. dr n. med. **Jan Szczegielniak**.

Następnie wprowadzając wykład pt. *MEDICUS CURAT – NATURA SANAT, czyli o naturalnych metodach stosowanych w leczeniu chorób cywilizacyjnych na początku XX wieku w uzdrowisku Bad Ziegenhals (Głuchołazy)* przedstawił dr **Mariusz Mięgała**.

Po uroczystościach związanych z otwarciem konferencji odbyły się dwie sesje plenarne, podczas których zaprezentowano bardzo interesujące referaty;

E. Zdařilová – *Vliv d'chani proti odporu na ventilační funkce a na variabilitu srční frekvence*

K. Burianová – *Vliv lázeňského pobytu na ukazatele zadatnosti a ventilačních funkci u dětí s astma bronchiale.*

T. Grad, K. Grobelny, M. Motyka – *Wpływ palenia tytoniu na wybrane wskaźniki spirometryczne*

A. Sabatowska – *Ocena wydolności tlenowej niepełnosprawnych pływaków*

J. Nowakowska, M. Nowicka, A. Galas – *Występowanie wad postawy ciała u dzieci w młodszym wieku szkolnym w Kluczborku.*

E. Adamowicz – *Problematyka leczenia skolioz idiopatycznych – studium indywidualnego przypadku.*

P. Gast, A. Karczmarek, S. Kubacka – *Ocena wysklepienia stóp u studentów studiujących na Politechnice Opolskiej*

A. Szeziak, A. Paliga, K. Skwark, D. Surówka, M. Robel – *Ocena tkanki tłuszczowej u studentów studiujących na różnych kierunkach Wydziału WFiF”*

W sesji plakatowej przedstawiono 4 referaty:

G. Cywińska-Wasilewska, P. Raglewska, P. Korman, D. Lochyński – *Perspektywy rehabilitacji w przewlekłej obturacyj-*

nej chorobie płuc w aspekcie ćwiczeń oddechowych metodą tradycyjną i z wykorzystaniem jogi

P. Korman, M. Wiernicka, P. Raglewska, W. Łodygowska, D. Lochyński – *Błędy postawy ciała wśród losowo wybranej grupy kandydatów na studia na Wydziale WF AWF w Poznaniu w roku 2003*

M. Smok, M. Haremza – *Ocena wydolności metodą pośrednią Astranda*

K. Dzierżanowska, K. Kulikowska, A. Muszyńska – *Badanie poziomu wydolności próbą Ruffiera.*

Kolejnym punktem naszej konferencji były zajęcia warsztatowe. Pierwsze warsztaty terapii PNF prowadził dyplomowany terapeuta metody PNF mgr **Jacek Soboń**. Dzięki tym warsztatom mogliśmy bliżej zapoznać się z metodą PNF – Prorceptive Neuromuscular Facilitation (torowanie nerwowo-mięśniowe). Podstawowym celem terapii jest praca nad funkcją zaburzoną w przebiegu chorób neurologicznych lub ortopedycznych. Uczestnicząc w warsztatach PNF mieliśmy okazję doświadczyć, jak szeroki jest zakres jej oddziaływań. Przekonaliśmy się, że nie są to jedynie wzorce kończyn ćwiczone z oporem, ewentualnie połączone z jakąś techniką. PNF posiada również całą gamę działań umożliwiających terapię na macie, naukę chodu, ćwiczenia mięśni mimicznych, a także pracę nad takimi funkcjami jak oddychanie, żucie i połykanie.

Po 2 godzinach ćwiczeń na macie, nadszedł czas na warsztaty z fizykoterapii, które prowadzili przedstawiciele firmy SUMER i EKOMEDICA.

Prezentowany przez nich sprzęt do fizykoterapii oraz bogata gama zabiegów z elektroterapii wzbudziły spore zainteresowanie wśród uczestników. Wyczerpani obradami i zajęciami warsztatowymi udaliśmy się wszyscy do hotelu OPAWA na krótki odpoczynek. Wieczorem ponownie spotkaliśmy się na uroczystej kolacji, gdzie przy świetle świec i wspaniałej muzyce czas upływał nam na długich rozmowach i tańcach z koleżankami i kolegami z innych uczelni.

Kolejny dzień dostarczył nam nowych wrażeń. Po śniadaniu udaliśmy się do szpitala, by poznać bliżej strukturę tej przepięknej placówki sanatoryjno-leczniczej. Szpital Specjalistyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Głuchołazach jest szpitalem pulmonologiczno-kardiologicznym, leczącym schorzenia dróg oddechowych i układu krążenia. Szpital powstał w 1949 r. jako sanatorium przeciwgruźlicze. W 1987 r. przeniesiony został do nowego, wybudowanego w latach 1982-1987, gmachu. Obecnie liczy 270 łóżek. W tym 3 oddziały pulmonologiczne, oddział gruźlicy płuc oraz 2 oddziały wczesnej szpitalnej rehabilitacji

kardiologicznej z pododdziałem intensywnego nadzoru kardiologicznego. Pacjenci tam leczeni przebywają w 1- i 2-osobowych pokojach, wyposażonych w węzeł sanitarny, telewizor, radio, telefon, system alarmowy, instalację tlenową. Szpital posiada również laboratorium analityczne, cytologiczne i bakteriologii gruźlicy, pracownię RTG, pracownię bronchoskopii, pracownię USG, pracownię badań czynnościowych układu oddechowego, pracownię EKG, gabinet stomatologiczny, pracownię testów wysiłkowych, pracownię całodobowego monitorowania EKG metodą Holtera. Po zwiedzeniu szpitala uczestniczyliśmy w zajęciach warsztatowych z pulmonologii i kardiologii, podczas których mieliśmy możliwość obserwować przebieg zabiegów i ćwiczeń wykonywanych u chorych na schorzenia układu oddechowego i krwionośnego.

Na zakończenie konferencji dr Jan Szczegielniak wyraził bardzo przychylnie opinie na temat poziomu zaprezentowanych refe-

ratów oraz ogłosił wyniki konkursu. Nagrody w postaci książek laureatom wręczyła opiekun naszego koła naukowego dr Karina Słonka. Oficjalnego zamknięcia konferencji, dziękując za miłe słowa pod kierunkiem organizatorów, dokonał przewodniczący konferencji.

Kończąc nasze konferencyjne podsumowania chcielibyśmy serdecznie podziękować Ministerstwu Edukacji Narodowej i Sportu oraz Politechnice Opolskiej za finansowe wsparcie naszego przedsięwzięcia, ponadto dziękujemy Prezesowi TPP Opolskiej oraz wydawnictwu Politechniki za materiały o uczelni, które mogliśmy wręczyć wszystkim uczestnikom. Mamy nadzieję, że również w następnych latach będziemy mogli liczyć na pomoc przy organizacji konferencji.

Koło Naukowe Akton

Sun Tech Days

18 listopada 2003 roku odbyła się w Pradze konferencja z cyklu Sun Tech Days.

W praskim Centrum Konferencyjnym tłoczy się kilkuset młodych ludzi, w większości uzbrojonych... w laptopy. Właśnie rozpoczyna się konferencja z cyklu organizowanych na całym świecie przez Sun – Dni Techniki (Tech Days). To trzecie spotkanie po Seattle i Sao Paulo, poprzedzające zjazdy m.in. w Londynie, Pekinie, Meksyku, Seulu, Madrycie i Singapurze. Tech Days to konferencja dla twórców oprogramowania, w szczególności dla programistów Javy – zdrowego i silnego dziecka korporacji Sun.

Reprezentantami Politechniki Opolskiej byli **Lukasz Stilger** i **Marcin Kawalerowicz**, studenci ostatniego roku *informatyki*, których wyjazd był możliwy dzięki wsparciu działającego na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki Koła Naukowego Informatyków inFormat oraz jego opiekuna dr. hab. inż. **Włodzimierza Stanisławskiego**.

Po krótkim wstępie, który aż ociekał namolną, bynajmniej nie skrywaną, amerykańsko-korporacyjną retoryką, nastąpił arcyciekawość pokaz technologii znanych do niedawna z futurystycznych filmów fantastyczno-naukowych. Na scenie pojawił się człowiek ubrany w... komputer. W lewej ręce wymyślny manipulator – muszka, na prawym ramieniu klawiatura, u pasa odbiornik GPS, połączony z dyndającym opodal komputerem wielkości grubej książki (działającym pod kontrolą Linuxa) i monitorem wielkości monety umocowanym na okularach. Pokaz ten nie był jednak końcem opowieści na temat najnowszych technologii. Krótka prezentacja możliwości systemu Auto-ID/RFID zdumiała wszystkich, jednym z powodów swoich niewątpliwie nowatorskich właściwości, innych przerażyły jednak niebezpieczeństwa natury społecznej. Grunt był bowiem niezbyt dobry na taki pokaz. Kraje, które ledwo otrząsnęły się z totalitaryzmu, nie są chyba jeszcze gotowe na urządzenia pozwalające śledzić i lokalizować praktycznie wszystko i wszystkich. System Auto-ID w swym wydaniu radiowym (RFID – Radio Frequency Identification) to, w ogromnym skrócie, technologia pozwalająca na umieszczanie w dowolnym wytwarzanym przedmiocie, układu scalonego wielkości ziarenka piasku otoczonego mikroskopijną anteną, która pozwala odpowiednio skonstruowanemu detektorowi na odczytanie informacji zawartych w pamięci chipa. Wszystko to bez zasilania i baterii, bo cała energia może być czerpana z detektora/czujnika, dzięki czemu kość montowana może być np. w banknotach (aby uniemożliwić ich fałszowanie), ubraniach (by odpowiednio skonstruowana pralka „wiedziała”, że nie należy

prać rzeczy kolorowych z białymi), w jedzeniu (by ułatwić kucharzowi fajtłapie wybór potrawy z dostępnych w danej chwili produktów). Nietrudno sobie jednak wyobrazić o wiele niebezpieczniejsze zastosowania, przyprowadzające o ból głowy wszystkich paranoicznych technofobów: monitorowanie preferencji konsumentów, w połączeniu z agresywną reklamą, śledzenie obywateli przez wszechwładną „władzę”. Zaiste wizja godna Orwella.

Ponura wizja przyszłości kreowana przez inżynierów Suna nie trwała jednak długo, szybko wróciła prozaiczna rzeczywistość – długie linie kodu, programy wspomagające tworzenie oprogramowania, rozwiązania biznesowe, technologie bezprzewodowe. Wszystko serwowane z pasją i werwą, a do tego w przystępny i zrozumiały (dla znających angielski) sposób. Brytyjczyk **Simon Ritter** przedstawił nowości czekające na programistów Javy w kolejnej jej wersji (autoboxing, generics, nowe pętle, nowy typ klasy enum, metody o zmiennej ilości argumentów, importowanie klas statycznych i metadane), oraz technologię Web Start, czyli sposób na dystrybucję oprogramowania napisanego w Javie za pomocą „jednego kliknięcia”. Hindus **Sridhar Reddy** opowiadał o dobrych sposobach na programowanie dużych systemów biznesowych za pomocą J2EE, Chinka **Doris Chan** próbowała wciągnąć publiczność w ciekawą zabawę wydobywającą niezwykłości w wydawałoby się, zwykłych programach Javy. Japończyk **Sang Shin** wyjaśniał jak wykorzystać drzemające w Javie sposoby na identyfikację i autentykację. Na koniec jeszcze jeden hindus **Srikanth Raju** poprowadził warsztaty z programowania urządzeń bezprzewodowych w technologii MIDP. Na konferencje

Studia i studenci

w Pradze nie zdołał jednak przybyć jedyny „prawdziwy” Amerykanin, w tej multikulturowej mieszance ewangelistów Suna (tak! tak właśnie nazywają się pracownicy Suna zajmujący się publicznym nauczaniem technologii tej firmy). Strata tym większa, że miał to być **James Gosling** we własnej osobie – wiceszef Suna i twórca języka Java.

Całodzienna, skondensowana, tłoczona wszelkimi możliwymi kanałami percepcji (patrz ilość ekranów na głównej scenie Tech Days) dawka wiedzy okropnie męcząca, ale i uczy tak jak co najmniej tygodniowa dawka wykładów. Oby więcej takich konferencji, może i u nas...

Marcin Kawalerowicz

W dniu 20 listopada w Katedrze Technologii Maszyn i Automatykacji Produkcji odbyło się seminarium nt. *Nowoczesne oprzyrządowanie narzędziowe*. Organizatorami seminarium było koło naukowe *Technolog* oraz firma SANDVIK POLSKA, której przedstawiciel mgr inż. **Arkadiusz Krawczuk** zaprezentował najnowsze osiągnięcia firmy w produkcji narzędzi skrawających. Można było zarówno obejrzeć ciekawe prezentacje multimedialne, jak i zapoznać się z narzędziami pokazanymi na przygotowanej wystawie. W seminarium wzięli udział pracownicy katedry oraz studenci specjalności technologiczno-menedżerskiej studiów dziennych. Uczestnicy seminarium mogli również zaopatrzyć się w katalogi narzędziowe i materiały informacyjne firmy.

Ciąg dalszy ze strony 14

stwa) akademickie msze święte, cieszące się nieustanną popularnością wśród młodzieży studiującej i nie tylko.

Kolejne Dni Xaverianum już za rok. Jaka będzie ich forma, treść, która z gwiazd polskiej sceny zostanie zaproszona – jeżeli chcesz współuczestniczyć w życiu ośrodka przyjdź do Xaverianum.

*Barbara Beuth
Miroslaw Leśniewski*

Ciąg dalszy ze strony 6

do zapoznania się z nowym projektem ustawy o szkolnictwie wyższym dostępnym w internecie. Przekazał także informację z Wydziału Mechanicznego o pomyślnie odbytym kolokwium habilitacyjnym dr. inż. **Jerzego Jantosa**.

Reprezentująca KZ NSZZ „Solidarność” przewodnicząca skierowała do rektora pytanie o wyjaśnienie przeznaczenia środków finansowych stanowiących różnicę między naliczaną pełną wysokością premii uznaniowych dla pracowników nie będących nauczycielami akademickimi we wrześniowej regulacji wynagrodzeń a faktycznie wypłaconą premią zmniejszoną o 50% (zgodnie z zarządzeniem rektora sprzed regulacji).

Przewodnicząca związku zwróciła się z prośbą o deklarację, czy w nowym roku kalendarzowym przestanie obowiązywać 50% zmniejszenie premii. Odpowiadając na poruszone kwestie, rektor stwierdził, że środki przeznaczone zostały na pokrycie deficytu, a zarządzenie obowiązuje tylko do końca bieżącego roku. Dalsze kroki oszczędnościowe uzależnione są od ogólnej kondycji finansowej uczelni.

Ostatnim punktem obrad było zatwierdzenie protokołu z posiedzenia Senatu PO w dniu 25 września br.

KD

Wystawa

Prace plastyczne **Elżbiety Ciechocińskiej** i **Jolanty Hęciak-Morzyk** eksponowane były na wystawie, która w październiku i listopadzie zdobiła hol budynku głównego. Autorki, których upodobania artystyczne i techniki prac są różne, zdecydowały się na wspólną wystawę, łącząc tematy z pozoru odległe. Elżbieta Ciechocińska, grafik w Oficynie Wydawniczej najlepiej się czuje, posługując się ołówkiem, piórką i akwarelą, często łącząc różne techniki. W kręgu jej zainteresowań artystycznych leży swoiście pojmowana fantastyka, w grafikach dominują z mikroskopijną dokładnością odwzorowane elementy roślinne, muszle, ale i twarze, często ich fragmenty, w zaskakujących połączeniach z odległymi tematycznie motywami. Takie połączenia mają skłonić do przemyśleń, sugerują, że każdy przedstawiany obiekt ma swoją drugą niewidoczną na co dzień stronę, bo nie ma jednej prawdy o świecie, o człowieku, o jego skłębionych emocjach i pragnieniach. Trzeba tylko chcieć to zobaczyć. Elżbieta to widzi, a jej grafiki to przedstawiają.

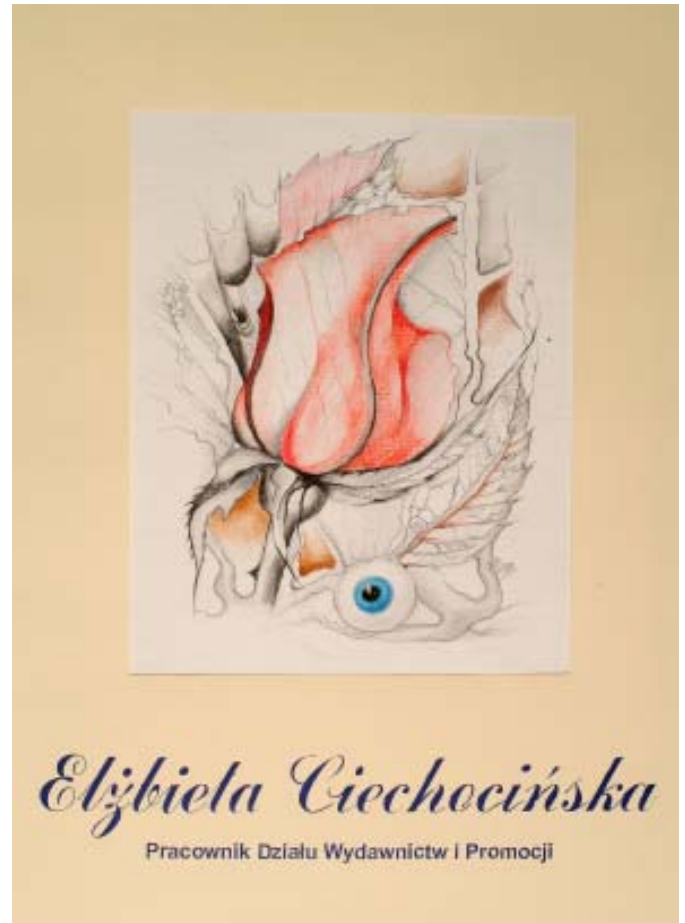
Artystyczne zainteresowania Jolanty Hęciak-Morzyk obracają się wokół przyrody, a w jej pracach dominują elementy zanikającej architektury, takie jak dworki, chaty chylące się ku ziemi, snopki na polach i woda. Ulubioną techniką jest akwarela, często posługuje się również pastelem. Na wystawie prezentowane były akwarelowe miniatury. W wolnych chwilach autorka dużo podróżuje, starając się uchwycić te coraz rzadsze w naszym krajobrazie elementy, a wówczas pojawia się dylemat – zwiedzać czy malować, i najczęściej wygrywa zwiedzenie. Dopiero po powrocie stara się kolorem przełać na papier to, co udało jej się zobaczyć i zatrzymuje na papierze.

Obydwie autorki pracują w Oficynie Wydawniczej, a efekty ich pracy zawodowej widoczne są – jak w przypadku Elżbiety – w postaci okładek wszelkich uczelnianych publikacji, niezliczonej liczbie druków ozdobnych zaproszeń, życzeń, kart itp. Rezultatem pracy zawodowej Jolanty jest wystawienictwo i nie jest wielką przesadą stwierdzenie, że prawie w większości plansz, posterów, plakatów, napisów znajdujących się w budynkach uczelni Jola zostawiła swój znak.

Nie jest to pierwsza na uczelni wystawa prac auterek, a w planie kolejna, na którą już teraz wszystkich zapraszamy.

kd

PS. Aktualnie w holu budynku głównego prezentowana jest wystawa dokumentująca 10-lecie działalności koła naukowego Klub Ekoinżyniera powołanego do życia wraz z kierunkiem *inżynieria środowiska*. Wystawę przygotowała Jolanta Hęciak-Morzyk. Zapraszamy do obejrzenia wystawy!

Czy transplantacje to współczesny kanibalizm?

Wykład wygłoszony na inauguracji I Opolskiego Festiwalu Nauki 20 września 2003 r. w Auli Błękitnej Collegium Maius Uniwersytetu Opolskiego

Znany choćby z mediów obraz sali operacyjnej nikogo nie dziwi, budzi raczej współczucie i zaufanie. Podobnie ma się rzecz z eksperymentalną jeszcze przed kilkudziesięciami laty medycyną przeszczepową. Transplantologia stała się w ostatnich dziesięcioleciach niekwestionowaną i cenioną dziedziną medycyny. Jednym z istotnych jej problemów jest pozyskiwanie odpowiednich zasobów organów i tkanek do przeszczepów, których najbezpieczniejszym medycznie i etycznie źródłem są martwi dawcy. Pojawia się jednak problem ustalenia niewątpliwych zasad, które pozwalałyby pozyskiwać „żywy” materiał przeszczepowy od zmarłych dawców, bez podejrzenia o „medyczny kanibalizm”.

Mówienie o kanibalizmie w kontekście medycyny przeszczepowej, wydaje się być jawną prowokacją. Dość jednoznacznie bowiem kojarzymy kanibalizm z postępowaniem prymitywnym, zbrodniczym, nie dającym się pogodzić ze współczesnymi standardami etycznymi. Słownikowo rzecz ujmując, kanibalizm określany jest jako *zjadanie osobników własnego gatunku* (powiedzmy krótko: jest to duże uproszczenie!). W naszym przypadku mamy więc niewątpliwie do czynienia z przenośnią, skoro nikt nie zjada organów i tkanek przeznaczonych do transplantacji. Kanibalizm rozumie się raczej jako zużywanie, tj. „medyczne konsumowanie” osobników własnego gatunku, a dokładniej ich organów i tkanek. Czy taka konwencja językowa nie jest jednak zbyt makabryczna? Ponadto: czy można mówić o legalizacji proceduru, który w świecie ludzi cywilizowanych jest jednoznacznie odrzucony?

Problem ten wprowadził do polskiej debaty etycznej prof. Bogusław Wolniewicz: „Wbrew tendencji naszej epoki trzeba rzeczy nazwać po imieniu: transplantacja jest to żerowanie na trupach, nowoczesne ludożerstwo, neokanibalizm”. Tezę tę sam wielokrotnie rozwijał, znalazł także немало zwolenników (zob. np.: M. Nowacka, *Etyka a transplantacje*, Warszawa 2003).

Na początek wycieczka historyczna. Kiedy chrześcijaństwo w pierwszych wiekach, w czasie prześladowań, zbierali się potajemnie na mszy św., np. w katakumbach, byli posądzani nie o co innego, jak o kanibalizm, o zjadanie w czasie swych rytuałów noworodków itp. Skąd takie niestworzone historie? Otóż poganie podsłuchując, a nie rozumiejąc, na swój sposób interpretowali usłyszane słowa: „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje...”. Czyżby więc historia miała się powtórzyć?

Stawiam tezę, iż część etyków, zamiast zająć się faktami i ich zrozumieniem, ucieka w krainę interpretacji symboliczno-rytualnych, dochodząc do absurdalnych wniosków. Jeżeli jednak chcemy odrzucić tezę o neokanibalizmie, potrzeba do tego mocnych przesłanek.

Szukając cech odróżniających medycynę przeszczepową od kanibalizmu, należy najpierw krótko scharakteryzować sam kanibalizm (1), a następnie wskazać istotne różnice w trybie postępowania w obydwu przypadkach. Pierwsza z różnic dotyczy biorcy, którego w myśl konwencji językowej należałoby nazwać

„konsumentem” (2), kolejne: przyzwolenia „właściciela” na użycie jego ciała (3) oraz stanu, w jakim znajduje się potencjalny dawca ciała lub jego fragmentów (4). Wydaje się, że analizując te kwestie, można udzielić zasadnej odpowiedzi na tytułowe pytanie. Na zakończenie naszkicujemy stanowisko etyki katolickiej w tej kwestii (5).

1. Rytuał kanibalizmu, a nie zaspokajanie głodu

Należy zdać sobie sprawę z wieloznaczności terminu i bogactwa znaczeniowego pojęcia kanibalizm. Kanibalizm właściwy kwalifikuje się do grupy działań rytualnych, a tym samym nie może za taki uchodzić zjadanie zwłok z głodu, np. znany fakt zjadania współpasażerów przez ofiary katastrofy lotniczej w Andach. Można snuć analogię między tą formą wykorzystania zwłok w przypadku ostatecznej konieczności a transplantologią.

Wróćmy jednak do kanibalizmu *sensu stricte*. Zasadniczo rozróżnia się *endokanibalizm* (dokonuje się w ramach grupy związanej więzami pokrewieństwa, nie zakłada uprzedniego uśmiercania, a jego celem jest inkorporacja tego, co najlepsze w nieboszczyku oraz możliwość przeżycia zmarłego w ciele bliskich) i *egzokanibalizm* (zjadanie trupa obcego wobec danej grupy, związane najczęściej z praktykami wojennymi, przy czym ofiara była w tym celu uprzednio zabijana). W jakimś sensie transplantologia mogłaby posiadać pewne podobieństwo do kanibalizmu pierwszego rodzaju.

2. Człowiek w potrzebie, a nie ludożerca

W przypadku kanibalizmu mamy do czynienia z działaniem symbolicznym, z rytuałem, którego należało dopełnić, aby zjednać sobie przodków (i moce nadziemskie). Niewykonanie tego rytu mogło spowodować nieszczęście w znaczeniu religijno-magicznym, wiemy jednak, że równie dobrze mogło się nic złego nie zdarzyć. W przypadku transplantacji mamy do czynienia z działaniem medycznym o charakterze jak najbardziej realnym i konkretnym. Tutaj wykonywane czynności nie mają charakteru rytualno-magicznego, lecz bezpośrednio leczniczy. Inaczej niż w przypadku kanibalizmu, zaniechanie działania spowoduje pewne nieszczęście, śmierć nieuleczalnie chorego człowieka. Niewiele pomoże tu czarowanie i uciekanie się do magii lub czynności symbolicznych.

Symptomatyczne, że zwolennicy tezy o neokanibalizmie wciąż uciekają w obszary filozofii religii i religioznawstwa, wyciągając z tej religiologicznych etyczne wnioski. Warto by zapytać, co upoważnia do symbolicznej i magicznej interpretacji działań medycyny przeszczepowej?

3. Zgoda dawcy, a nie bezprawne zabranie

Warunkiem koniecznym eksplantacji materiału przeszczepowego jest *uzyskanie świadomej zgody dawcy*, co w przypadku pośmiertnego pobrania materiału oznacza potrzebę wcześniejszego uzyskania takiej zgody. Istnieje kilka modeli uzyskiwania zgody dawcy, przy czym obowiązujący w Polsce model „zgody domniemanej” daleki jest od etycznego ideału. U podstaw polskiego rozwiązania leżało zamierzenie uzyskania większej liczby deficytowych organów. Bez tworzenia szkodliwych dla transplantologii analogii, przyjęte rozwiązanie, które sta-

nowi, że wystarczy brak sprzeciwu ze strony dawcy, aby można było pobrać jego organy, trochę przypomina zawłaszczanie osobników własnego gatunku, którzy z niewiedzy lub innych powodów nie zdążyli się sprzeciwić. Zwolennicy tezy o neokanibalizmie wskazują na takie rozwiązanie zgody! Dla pełnego obrazu należy dodać, że koordynatorzy eksplantacji starają się zawsze *odtworzyć wolę osoby zmarłej*, przeprowadzając rozmowy z rodziną.

W przeciwieństwie do powyższego modelu, „zgoda wyrażona” (dawca przed śmiercią sam ją wyraża) zachowuje rys daru, który ma w transplantologii niebagatelne znaczenie. W przypadku daru ofiarowanego dla ratowania innych nie może być mowy o „pożeraniu kogokolwiek”, skoro motywem dobrowolnego oddania jest chęć niesienia pomocy, solidarność z cierpiącym, ratowanie życia, miłość.

Prawny wymóg eksplantacji, który sprawia, że pobranie organów jest legalne, wyraźnie odróżnia transplantologię od żerowania na innych przedstawicielach własnego gatunku, zwłaszcza jeżeli dba się o rzeczywiste darowanie materiału przeszczepowego.

4. Stwierdzony faktyczny zgon, a nie zabójstwo

Drugi warunek eksplantacji z ludzkich zwłok brzmi: *zgon dawcy musi zostać przed eksplantacją ponad wszelką wątpliwość stwierdzony*, co pośrednio oznacza także, iż możliwość pobrania narządów nie może ograniczać wysiłków wokół ratowania życia dawcy i jego leczenia, ani w nich przeszkodzić.

Wracając raz jeszcze do figury kanibalizmu, ofiara takich praktyk była często dla tego celu zabijana (wróg). W transplantologii jest dokładnie odwrotnie: konieczne jest wcześniejsze wystąpienie faktu śmierci i to całkowicie niezależnie od zamierzeń przeszczepowych, a następnie pewne stwierdzenie śmierci. Pobranie organów bez wcześniejszego stwierdzenia śmierci upodabniałoby eksplantację do kanibalizmu, gdyż istniałoby ryzyko, że dawca został zabity dla uzyskania potrzebnego materiału do przeszczepowego. Tak więc podstawą etycznie dopuszczalnego pobrania materiału do przeszczepu jest *możliwość pewnego stwierdzenia śmierci*.

Podjmując ten problem, należy mieć świadomość, że mamy do czynienia z zagadnieniem podpadającym pod kompetencje medycyny. Tradycyjnie określano fakt śmierci na podstawie *ustania akcji serca i oddechu*, co miało tę pozytywną stronę, że oznaki śmierci były dla obserwatorów zewnętrznych dobrze widoczne. Określenie momentu śmierci zawsze było związane nieodwracalnymi oznakami zgonu. Od czasu, gdy śmierć kliniczna stała się odwracalna na skutek ogromnego postępu w dziedzinie reanimacji i resuscytacji, oddechowo-krażeniowe kryteria śmierci okazały się mało przydatne do określania momentu śmierci i należało szukać innej pewnej oznaki zejścia.

Przełom w tym względzie związany jest z ogłoszeniem w 1968 roku przez doraźną komisję *Harvard Medical School* nowego obiektywnego kryterium śmierci. Za takie uznano – bazujące na sprawdzalnych stanach organizmu – *całkowite i nieodwracalne ustanie czynności całego mózgu (kresomózgowia i pnia)*, które ustala się przy pomocy kompleksowych badań. Wykorzystując to kryterium dla celów transplantologii, wystąpienie śmierci mózgowej musi stwierdzić zespół medyczny inny niż mający przeprowadzić transplantację, a cała procedura musi zostać dokładnie udokumentowana. Obecnie kryterium śmierci mózgowej jest niemal we wszystkich krajach uznawane za

miarodajne kryterium śmierci człowieka (jako ostatnia zaakceptowała je Japonia w styczniu 1992 roku).

Istotne jest, że kryterium śmierci mózgowej wypracowano niezależnie od jego wykorzystania do celów transplantologii, a stosuje się je obecnie przede wszystkim dla określenia momentu, w którym należy przerwać intensywną terapię zwłok ludzkich. Biologiczna śmierć mózgu nie oznacza koniecznie śmierci biologicznej całego organizmu, bowiem dzięki sztucznej wentylacji i wymuszonej akcji serca i nerek może być podtrzymywane życie wegetatywne. Przy okazji widzimy kolejną różnicę w konfrontacji z kanibalizmem: tam zjadano martwe ciało, natomiast przeszczepy możliwe są jedynie z organów żywych.

Śmierć mózgu wybrano jako kryterium nie dlatego, że jest siedzibą ducha lub osobowości, lecz ze względu na funkcje koordynujące, jakie mózg pełni w całym organizmie. Śmierć mózgu oznacza dezintegrację i niezdolność organizmu do dalszego życia. Przy pomocy tego wskaźnika można w sposób wystarczający orzekać, że ten dotąd żywy organizm, istniejący do tej pory jako ludzkie indywiduum, rozpada się na swoje elementy składowe, tzn. następuje jego dezintegracja i destrukcja.

5. Kościół: Pochwała solidarności z cierpiącym, a nie kanibalizm

Aby zobaczyć problematykę dawstwa narządów i tkanek we właściwym świetle, warto odwołać się do Katechizmu Kościoła katolickiego, ogłoszonego w 1992 roku, autorytetem Papieża Jana Pawła II. W tym dokumencie stwierdza się, że dawstwo organów „jest czynem szlachetnym i godnym pochwały” (nr 2296) jako gest bezinteresowności i heroizmu dnia codziennego. Dodano ponadto, że „należy do niego zachęcać, ponieważ jest przejawem wielkodusznej solidarności”. Taki jest zasadniczy kierunek postrzegania medycyny przeszczepowej przez etykę katolicką.

Wydaje się, że przedstawione fakty pozwalają stanowczo odrzucić hańbiące dla transplantologii porównanie z kanibalizmem. Jeżeli dawstwo organów odbywa się zgodnie z normami etycznymi i prawnymi, stanowi niewątpliwie czytelny wyraz afirmacji drugiego człowieka i jako takie plasuje się wśród działań zalecanych i moralnie dobrych. Jedynie w sytuacjach, kiedy eksplantacji dokonuje się w warunkach komercyjnych, nielegalnych lub według reguł totalitarnych, jak np. przymusowe dawstwo organów przez skazanych na karę śmierci w Chinach, można mówić o postępowaniu niegodziwym i nieetycznym.

Na koniec argument może bardzo emocjonalny, ale wpływający z głębokiego przekonania: transplantacja organów i tkanek nie jest kanibalizmem, a ja sam nie chcę być ofiarą kanibalizmu. Właśnie dlatego, świadomie i w pełni dobrowolnie deklaruje, że na wypadek mojej śmierci chciałbym być dawcą, tzn. aby moje organy zostały wykorzystane dla dobra najciężej chorych, którzy potrzebują przeszczepu. Żarliwy apel o podobne stanowisko kieruję do Szanownych Państwa, łącząc go z prośbą o budowanie zaufania do transplantologii jako do tej dziedziny medycyny, która w sytuacjach granicznych śpieszy z pomocą ludziom nieuleczalnie chorym, zamiast niedorzecznych pomówień o neokanibalizm.

*Dr hab. Piotr Morciniec, prof. UO, bioetyk, teolog moralista.
Kierownik Katedry Teologii Moralnej i Etyki Społecznej
Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego*

**Teatr im. Jana Kochanowskiego
w Opolu. Repertuar –
styczeń 2004**

- 2 stycznia (piątek) godz. 19.00 MERYLIN MONGOŁ
Nikołaja Kolady, w reż. Krzysztofa Rekowski-
go, Scena na Parterze, cena biletu – 20 zł, ulg.
13 zł
- 3 stycznia (sobota) godz. 19.00 MERYLIN MON-
GOŁ Nikołaja Kolady, w reż. Krzysztofa Rekowski-
skiego, Scena na Parterze, cena biletu – 20 zł,
ulg. 13 zł
- 4 stycznia (niedziela) godz. 18.00 MERYLIN MON-
GOŁ Nikołaja Kolady, w reż. Krzysztofa Rekowski-
skiego, Scena na Parterze, cena biletu – 20 zł,
ulg. 13 zł
- 6 stycznia (wtorek) godz. 11.00 ANTYGONA W
NOWYM JORKU Janusza Głowackiego, w reż.
Samwela Baginjana, Mała Scena, cena biletu –
17 zł, ulg. 11 zł
- 7 stycznia (środa) godz. 11.00 IGRASZKI Z DIA-
BŁEM Jana Drdy, w reż. Katarzyny Deszcz,
Duża Scena, cena biletu – 18 zł, ulg. 12 zł
- 8 stycznia (czwartek) godz. 11.00 IGRASZKI Z
DIABŁEM Jana Drdy, w reż. Katarzyny Deszcz,
Duża Scena, cena biletu – 18 zł, ulg. 12 zł
- 9 stycznia (piątek) godz. 19.00 KALEKA Z INISH-
MAAN Martin McDonagh, reż. Bartosz Zaczy-
kiewicz, Mała Scena, cena biletu – 17 zł, ulg.
11 zł
- 10 stycznia (sobota) godz. 19.00 MERYLIN MON-
GOŁ Nikołaja Kolady, w reż. Krzysztofa Rekowski-
skiego, Scena na Parterze, cena biletu – 20 zł,
ulg. 13 zł
- 11 stycznia (niedziela) godz. 18.00 FORMAT: RE-
WIZOR wg Mikołaja Gogola, w reż. Marka Fiedora,
Duża Scena, cena biletu – 20 zł, ulg. 13 zł
- 13 stycznia (wtorek) godz. 11.00 FORMAT: REWI-
ZOR wg Mikołaja Gogola, w reż. Marka Fiedora,
Duża Scena, cena biletu – 20 zł, ulg. 13 zł
- 14 stycznia (środa) godz. 18.00 KALEKA Z INISH-
MAAN Martin McDonagh, reż. Bartosz Zaczy-
kiewicz, Mała Scena, cena biletu – 17 zł, ulg.
11 zł
- 15 stycznia (czwartek) godz. 11.00 KALEKA Z IN-
ISHMAAN Martin McDonagh, reż. Bartosz Zaczy-
kiewicz, Mała Scena, cena biletu – 17 zł,
ulg. 11 zł
- 16 stycznia (piątek) godz. 11.00 MATKA JOANNA
OD ANIOŁÓW wg Jarosława Iwaszkiewicza,
w reż. Marka Fiedora, Duża Scena, cena biletu
– 18 zł, ulg. 12 zł
- godz. 19.00 MATKA JOANNA OD ANIOŁÓW wg
Jarosława Iwaszkiewicza, w reż. Marka Fiedora,
Duża Scena, cena biletu – 18 zł, ulg. 12 zł
- 17 stycznia (sobota) godz. 19.00 MATKA JOAN-
NA OD ANIOŁÓW wg Jarosława Iwaszkiewicza,
w reż. Marka Fiedora, Duża Scena, cena biletu
– 18 zł, ulg. 12 zł
- 18 stycznia (niedziela) godz. 18.00 JESZCZE NIE
JESTEM GOTOWA wg Agnieszki Osieckiej

- w wykonaniu Grażyny Rogowskiej, Scena na
Parterze, cena biletu – 15 zł, ulg. 10 zł
- 20 stycznia (wtorek) godz. 11.00 NIEPOPRAWNI
Juliusza Słowackiego, reż. Bartosz Zaczykie-
wicz, Mała Scena, cena biletu – 18 zł, ulg. 12 zł
- 21 stycznia (środa) godz. 18.00 NIEPOPRAWNI
Juliusza Słowackiego, reż. Bartosz Zaczykie-
wicz, Mała Scena, cena biletu – 18 zł ulg. 12 zł
- 22 stycznia (czwartek) godz. 11.00 NIEPOPRAW-
NI Juliusza Słowackiego, reż. Bartosz Zaczykie-
wicz, Mała Scena, cena biletu – 18 zł ulg. 12 zł
- 23 stycznia (piątek) godz. 19.00 CZARUJĄCY KO-
ROWÓD Wernera Schwaba, reż. Tomasz Hynek,
Duża Scena, cena biletu – 18 zł, ulg. 12 zł
- 24 stycznia (sobota) godz. 19.00 CZARUJĄCY KO-
ROWÓD Wernera Schwaba, reż. Tomasz Hynek,
Duża Scena, cena biletu – 18 zł, ulg. 12 zł
- 25 stycznia (niedziela) godz. 18.00 MERYLIN MON-
GOŁ Nikołaja Kolady, w reż. Krzysztofa Rekowski-
skiego, Scena na Parterze, cena biletu – 20 zł,
ulg. 13 zł
- 28 stycznia (środa) godz. 18.00 MERYLIN MON-
GOŁ Nikołaja Kolady, w reż. Krzysztofa Rekowski-
skiego, Scena na Parterze, cena biletu – 20 zł,
ulg. 13 zł
- 30 stycznia (piątek) godz. 19.00 MERYLIN MON-
GOŁ Nikołaja Kolady, w reż. Krzysztofa Rekowski-
skiego, Scena na Parterze, cena biletu – 20 zł,
ulg. 13 zł
- 31 stycznia (sobota) godz. 19.00 NÓŻE W KU-
RACH Davida Harrowera, w reż. Bogdana Toszy,
Mała Scena, cena biletu premierowego – zł,
PREMIERA.

Biuro Obsługi Widzów przyjmuje zamówienia na
sprzedaż biletów indywidualnych i zbiorowych
codziennie od 8.00 do 18.00 (w poniedziałki do
15.00), tel. 454 59 41, 453 90 82 w. 108.

Kasa biletowa czynna codziennie oprócz po-
niedziałków od 10.00 do 14.00 i od 15.00 do roz-
poczęcia przedstawienia, w soboty i niedziele go-
dzinę przed spektaklem.

Teatr im. Jana Kochanowskiego 45–056 Opo-
le, pl. Teatralny 12, tel. (+48 77) 453 90 82 do 85
www.teatrkochanowskiego.art.pl; e-mail: biu-
ro@teatrkochanowskiego.art.pl

Oprac. Przemysław Nerka

WIADOMOŚCI UCZELNIANE

5(120) grudzień 2003

Spis treści

Wywiad z...	3
Z kalendarza rektorów	4
Więści z wydziałów	7
Sprawy nauki	11
W Oficynie Wydawniczej w roku 2003 ukazały się następujące pozycje zwarte	13
W środowisku akademickim	14
Studia i studenci	15
Wystawa	19
Rozważania	20
Informator kulturalny	22

WIADOMOŚCI UCZELNIANE

Miesięcznik informacyjny
Politechniki Opolskiej
Rok XII, nr 5(120), grudzień 2003 r.

Redaguje zespół:
Elżbieta Ciechocińska – grafik
Małgorzata Kalinowska – korekta
Krzysztof Sławiński

Współpracownicy wydziałowi:
Andrzej Stodziński (WB),
Izabela Carewicz (WEiA),
Jolanta Dembicka (WM),
Tomasz Bohdan (WWFiF)

Mirosława Szewczyk (WZiIP),
Stale współpracują:
Elżbieta Czaja
Urszula Mazur
Ewa Przystajko
Janusz Fijak

Sławoj Dubiel – zdjęcia
Krystyna Duda – redaktor naczelny
Waldemar Szweda – skład i łamanie

Wydano w Oficynie Wydawniczej
Politechniki Opolskiej, ul. Mikołajczyka 3,
45–271 Opole.

Druk: Oficyna Wydawnicza
Politechniki Opolskiej,
ul. Mikołajczyka 3, 45–271 Opole.
Redakcja: ul. Mikołajczyka 3,
45–271 Opole, tel. 400 62 84,
e-mail: oficyna@polo.po.opole.pl

Zamówienie: 100/2003. Nakład 850 egz.

**Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i opracowywania redakcyjnego nadesła-
nych tekstów.**